

BIBLIOTEKA

Zakł. Nar. im. Ossolińskich

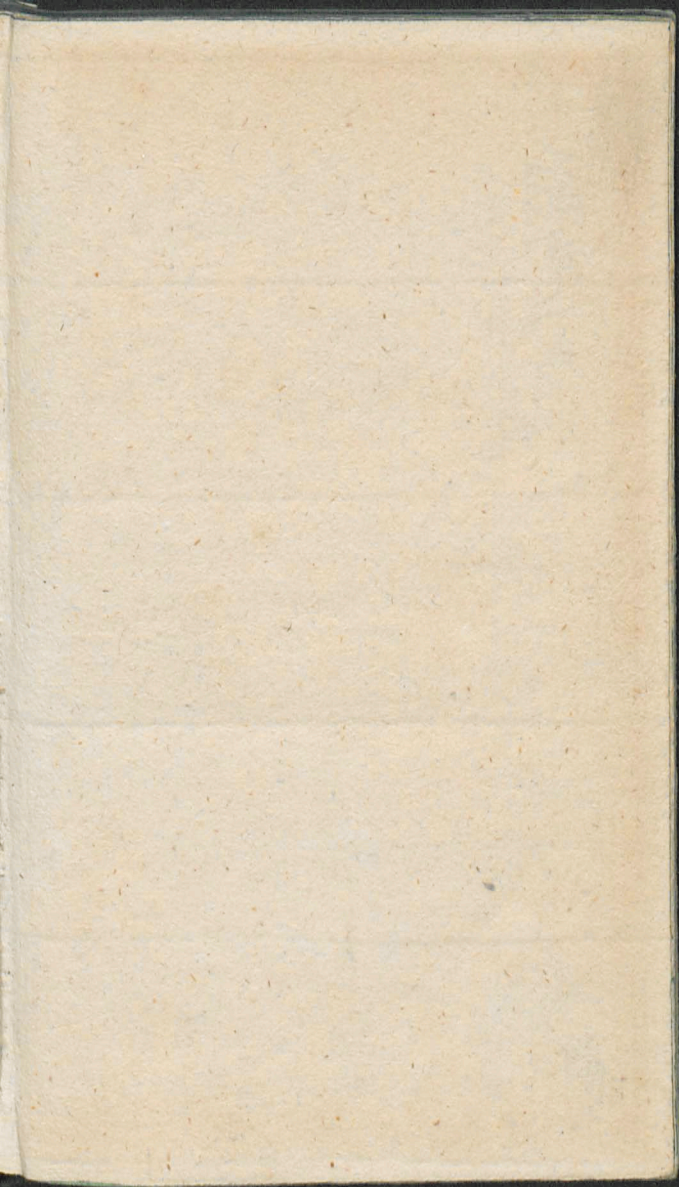
XVM 6713

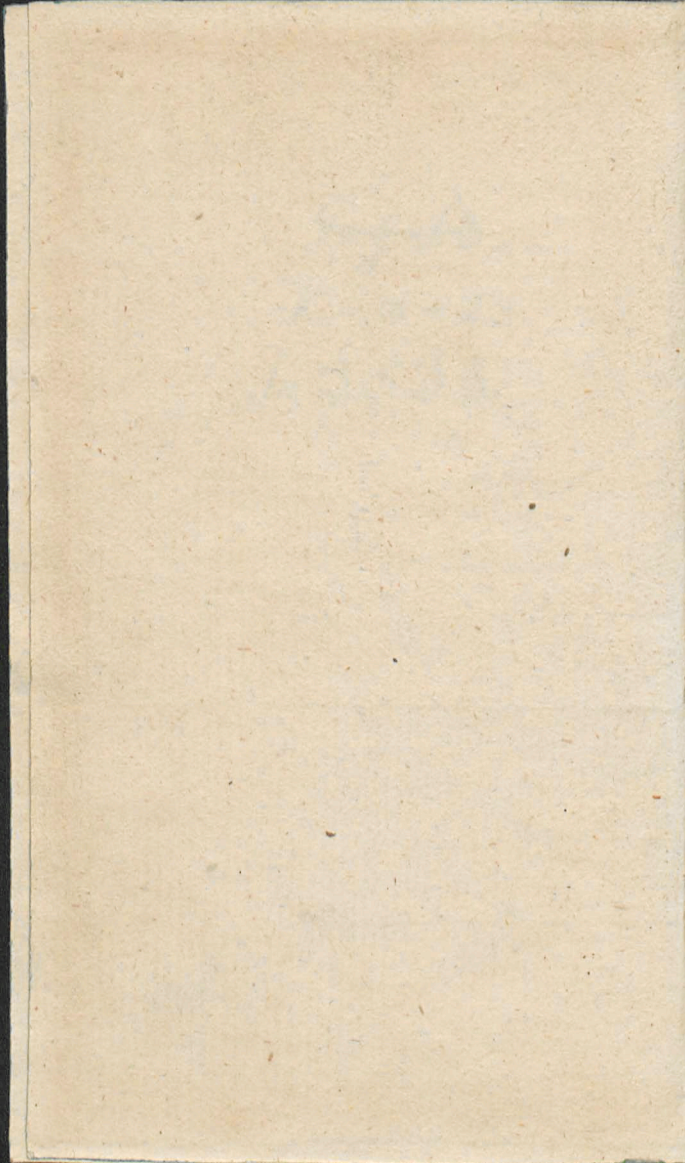

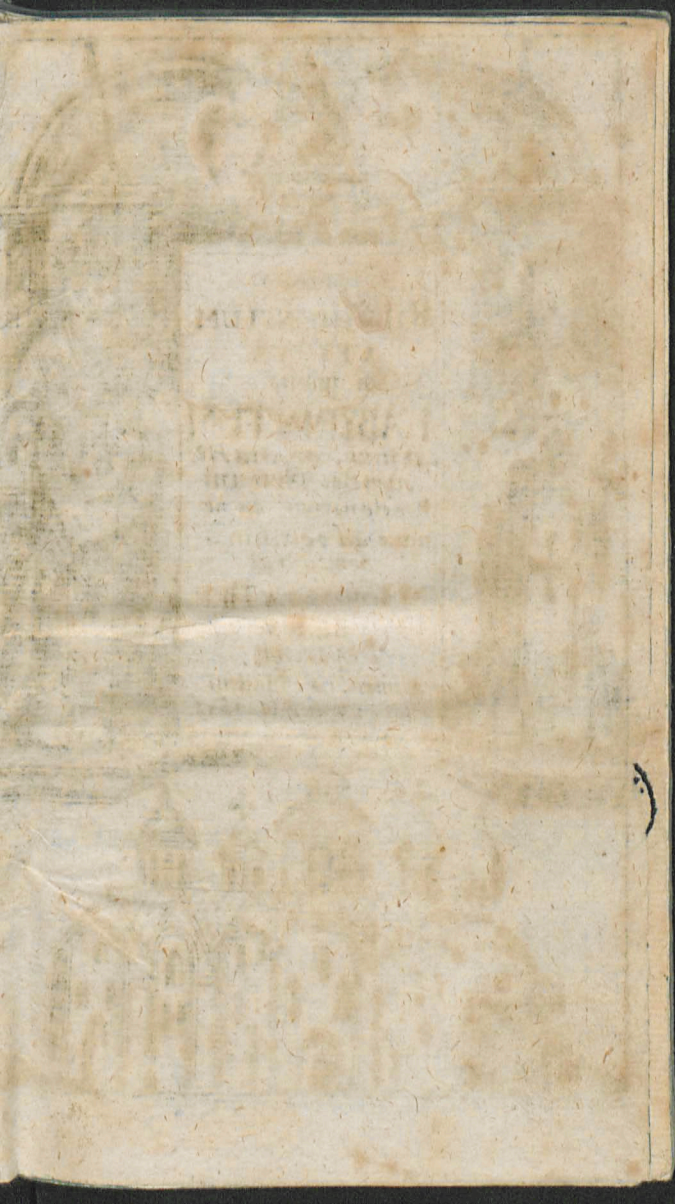
~~A-g-68~~

K-a-23

S=3533.

RELIGIOSÆ
KII OUIENSTUM
CRYPTÆ
in quibus
LABYRINTUM
et in eo. corpora He.
romæge Divorum
Roxolanorum ex no.
mine ad oculum
demonstrat
M. IOHANNES HER.
BINIUS
Regiomonti
Sumptibus Martini
Hallervordi Bibli: 1675

RELIGIOSÆ
KIJOVIENSES
CRYPTÆ,

Sive

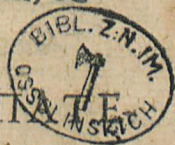
KIJOVIA SUBTER-
RANEA:

In quibus

LABYRINTHUS SUB
TERRA,

Et in eo emortua, à sexcentis
annis, Divorum atque Hero-
um Græco-Ruthenorum, &
nec dum corrupta,

corpora,
ex nomine atque ad oculum, è ΠΝΥΤΕΣ
PIKΩ Sclavonica detegit.

M. JOHANNES HERBINIUS.

JENÆ,

Impensis **MARTINI HALLERVORDI.**

Literis JOHANNIS NISII.

ANNO M. DC. LXXV.

RELIGIOSE

KNOWLEDGE

GRAPHS

—

KNOWLEDGE

KNOWLEDGE

—

KNOWLEDGE

KNOWLEDGE

KNOWLEDGE

KNOWLEDGE

KNOWLEDGE

KNOWLEDGE

KNOWLEDGE

KNOWLEDGE

KNOWLEDGE

XVII-6713-II

—

—

Illustrissimo, ac Celsissimo

Principi ac Domino

DN. ERNESTO

BOGUSLAO,

CROJET A RESCOTI DUCI;

S. R. Imperii Principi, Marchioni Hau-
ræi, Comiti in Fonteney, Bayon & Dompmar-
tin / Neogardiæ item & Massoviæ &c. Nec

non Potentissimi Electoris Brandenburgen-
sis in Ducatu Prussiæ, & per Pome-

raniam citeriorem Gubernatori Ge-
nerali &c.

Domino meo clementissimo:

NEC NON

Serenissimi ac Potentissimi Electo-
ris Brandenburgici Consiliariis supremis,

Ducatumq; Prussiæ Regentibus eminen-
tissimis ac Generosissimis,

DN. JOHANNI ER-

NESTO à Wallenrodt / Su-
premo Aulæ Provincialis Magistro,

in Pachellen / Predelwitz / Altstadt / König-

See / Jrgelauken &c. Domino Hæ-

reditario:

) (

DN.

DN. ALBERTO à *Malnein* /
Burggravio Supremo in *Mussehnen* /
Zoschen & Lindenastu / &c. Domino
Hæreditario :

DN. JOHANNI DIETERI-
CO à *Zettaw* / Cancellario &
Supremo Tribunalis Præsidi, in *Wicken* /
Schönbruch / Doben & Arnaw &c. Do-
mino Hæreditario :

DN. GEORGIO ABELI
à *Zettaw* / Supremo Mareschallo,
in *Warinen / Baudels / Sieslaf* &c.
Domino Hæreditario :

Item :

Nobilissimo, & Magnifico Viro

DN. JOHANNI REICHARDO
Fehren / Serenissimi Electoris Brandenburgici
à *Consiliis*, & Illustrissimæ Principis Ra-
dzivvilæ ab intimis &c.

&

Nobilissimo, Amplissimo & Juris Consultissimo

DN. JOHANNI *Rejer* / Illustrissi-
mæ Principis Radzivvilæ à *Secretis*
& *Rationibus* &c.

Dominis, Patronis & Promoteribus & Angelis
gratiosissimis & observandis

Gratiam, pacem & omnimodam in arduis rebus pro-
speritatem à DOMINO IESU !

Celsissime Princeps, Illustres ac Generosi Domini,
& Magnifici VIRI.

SI verè quidam pri-
scorum Philosopho-
rum effatus est, *in Sa-
pientia studiis nihil age-
re, & nihil esse, idem esse*; certè
sanctissimum DEI Oraculum
erit: In Regno DEI esse, &
CHRISTO non servire est, aut a-
gere asinū, aut bruto esse deteri-
orem *Esa. 1. v. 3.* tandemq; nihil
esse omninò, nisi servum ne-
quam, in pristinum tenebrarū,
ut ibi duplo vapulet, præcipi-
tandum. *Luc. 12. v. 47.* Sanè regna-
re omnes in regno DEI deside-
rant: nec pauciores etiam ser-

vitutem in Ecclesia ambiunt, aſt
cum imperio quodam & for-
tuna lautiore. Pauciſſimi amo-
re divino flagrant, etiam in
adverſis rebus, JESU pauperi
ultra, ſerio & bona fide con-
ſtanterque famulantur. Cum
itaque DOMINUS & Pontifex
noſter T.O.M. JESUS CHRIS-
TUS me fervorum ſuorum ul-
timum & indigniſſimum, in
cenſu Miniſteri tenuioris repu-
taverit, nunc autem, admiran-
do ſuo beneplacito, etiam exu-
lare jubeat cum illis, qui *euntes*
ſemen pretioſum in lachrymis diſſe-
runt tamen; *Pſal. 126.* ne in otio e-
xilii otioſus eſſem omnino, de
abditis ſub terra Græco-Ruthe-
norum

norum rebus, ad majorem DEI
gloriam & Ecclesiæ CHRISTI
incrementum, tradere quædam
constitui. Peregrini sumus in
Roxolania Germani, & Roxo-
lani, (sive vulgari appellatione
Russolani) cum suo Borystene
apud nos peregrinantur. Et
quotusquisque est, cui illam,
famâ tum integrâ, tum justo
auctiore celebratam in Orbe,
inque ripa Borysthenis sitam,
urbem KIJOVIAM adire, per
continua ibidem Cosaccorum
cum Tartaris certamina hæc-
tenus licuit. Quis Trojæ vestigia
non lustraret lubens? Quis Pri-
amos, Hectoras, Achilles, Aja-
ces, aliosque Dardanorum æ-

què ac Archivorum Heroas,
etiam maxima sumptuum ja-
cturâ, ad Borystenem specta-
tum non iret peregrè? Horum
enim corpora in Cryptis Kijovi-
ensib⁹ extare adhuc incorrupta,
mendax, & impudens quidem,
in Germania fama rudioribus
persvadere, adeoque fide sub-
lesta imponere non dubitavit.
Quâ vanitate excitatus ego,
cum mihi, Ministerii Evangeli-
ci partibus in Saxonica Ecclesia
Vilnæ defungenti, multa priva-
tim cum venerabili Patre Græ-
co-Ruheno, Ordinis S. Basilii
Vilnæ ad Spiritū S. Abbate, DN.
MARTINIANO WOLOS-
ZOWICZ, consuetudo fre-
quens-

quensque familiaritas ; cum Eminen-
tissimo verò Archimandrita Kijovi-
ensi DN. INNOCENTIO GIZIEL
literarium etiam intercederet com-
mercium ; & lingvæ Sclavonicæ eru-
ditionem haud mediocrem nactus
hac occasione sum , & rituum Græco-
Ruthenorum in Ecclesiis ipsorum u-
su receptorum spectandi subinde facta
est mihi copia ; eaque ex Viris illis hu-
manissimis de Kijovia cognovi atq;
didici , quæ & mendacem in Germa-
nia famam conficiant penitus , & Le-
ctorem piûm de multis Borystenida-
rum rebus erudiant nonnihil, mone-
antque.

Tuo verò excelso Numini, Heros
& Dux Celsissime Domine mi Cle-
mentissime , nec non magnis Vestris
Nominibus , Generosissimi Prusis
Magnates, Domini & Patroni mei
gratiosissimi, libellus iste nunc suppli-
cet, ut, Ducali autoritate magnificoq;
Vestro

Vestro patrociniò tuto prodire in lucem, extareque publicè sibi liceat. Oro autem veris gemitibus FILIUM DEI, ut Potentissimam DOMUM Electoralem BRANDENBURGICAM, nec non Celsitudinem Tuam Ducalem, Vestras Illustres Generositates, & Magnificentias regnare, agereque in pace florentissima ac superesse diu velit, SEMPER AUGUSTAM. SEMPER PRINCIPEM. SEMPER GLORIOSOS. SEMPER FELICES ! Fiat ! Dabam Regionti è domo exilii, die 6. Martii, Anno Sal. M.DC. LXXV.

VV. Celsitudinis, Generositatis & Magnificentie

Cliens humillimus
ac religiosus

M. Johannes Herbinus.

INDEX CAPITUM.

- I. De Erymologia vocis Sclavonicae PIECZARA.
- II. De Loco Cryptarum Ruthenicarum, & in specie Kijoviensium.
- III. De origine Cryptarum Kijoviensium.
- IV. De Auctioribus Cryptarum Kijoviensium.
- V. De MATERIA Cryptarum Ruthenicarum.
- VI. De FORMA Cryptarum Kijoviensium.
- VII. De Ratione seu modo fodendi Cryptas.
- VIII. De usu Cryptarum.
- IX. De speciebus Cryptarum Ruthenicarum.

INDEX CAPITUM.

- X. De Corporibus in Cryptis Kijoviensibus repositis
- XI. Problema. Quænam sit causa incorruptibilitatis corporum, ab annis amplius sexcentis, in Cryptis Kijoviensibus dormientium.
- XII. De Capitibus seu craniis oleiferis in Cryptis Kijoviensibus.
- XIII. De argumentis Ruthenorum pro miraculo olei Cryptani.
- XIV. De RUTHENORUM ingenio
- XV. De Admirandis Ruthenorum rebus.

Σὺν Θεῷ.

SI quod est in cœlo studi-
um, aut si qua Divinitatis
(quæ est profecto) in ter-
râ occupatio Naturæ mi-
racula sunt, quibus mens illa om-
nipotens sua aut occultat Myste-
ria, aut in Orbem prodit fata. In
quo studio tam mirabiliter se ex-
ferit ut Orbis nova in dies videat
mireturque naturæ miracula. Et
quia mirari opera sua jubet DOMI-
NUS, Pſal. 66. v. 5. ne in alto Exilii
mei otio nihil agam omninò,
ibo peregrè Kijoviam ad magnū
Borysthenis tractum, quæque ibi
DOMINUS ad spectandum nobis
proposuit, quæque ex Venerabili
Archimandrita per commercium
literarium didici, penitiùs inspe-
ctabo.

qualecunq; antrum subterraneum & cuniculum, ein Loch oder Gang unter der Erden/ uti nunc in Etymologia dictum est, de quo Martialis:

Gaudet in effossis habitare cuniculus antris,

Monstravit tacitas hostibus ille vias,

2. Significat antra vel specus montium, seu natura seu arte excavatorum religiosos, quales Cryptæ olim erant miserorum in persecutione receptacula v. g. *spelunca Cananæa*, in quam se Reges Cananæi à Josuâ victi receperant, sed postea inde extracti & à populo Israël occisi sunt, Jos. 10. *Antrum Davidicum* ADULLAM dictum 1. Sam. 22. HELIANUM 1. Reg. 19. *Propheticum* 1. Reg. 18. *Apostolicum* Hebr. 11. 3. Accipitur pro spelunca religiosa, quales olim apud gentiles erant Musarum antra. Imò in Cryptis Kijoviensibus Sacra quandoque, teste Nestore Ruthenorum Historico atque Chronologo, in suo libro, cui titulus est Περτερον, id est, Liber vitarum S. S. Patrum in Cryptis Kijoviensibus nunc dormientium, tempore definito peraguntur. 4. Denique etiam Cryptæ

ptæ subterraneæ sunt sepulchra, seu mortuorum genere aut meritis illustriorum, dormitoria, quæ prisci vocabant Mausolea. Et in hâc significatione Cryptæ Kijovienses publicè audiunt, quod sint Heroum, nec non virorum religiosorum, viventium quidem claustra privata religionis gratia perfossa, sed vitâ defunctorum cubicula seu conditoria camerata. Duplices igitur Cryptæ in Orbe dantur. 1. *Profana* Ægyptiorum, aliarumque gentium ac terrarum 2. *Sacræ*: nempe Virorum, Sacrorum ac religiosorum, ante & post diem supremum secessus ac receptacula. Nos, missis profanis, sacras ingrediamur Kijoviensium Cryptas.

CAPUT II.

De

LOCO CRYPTARUM
KIJIVIENSIIUM.

SUMMARIUM.

1. *Cataractæ Borysthenis Cosacorum sedes.*

2. *Cosaci hodierni olim in castris Alexandri
M. milites falciferi.*
3. *Kijovia non est Troja antiqua.*
4. *Kijovia non fuit sedes exilii Ovidiani.*
5. *Cosaci Scythæ agricolæ Borysthenida juxta
Herodotum.*

I.

Duo sunt, quorum nomine Borysthenes ejusque accolæ Roxolani à Geographis commendantur maximè : Cataracta & Urbs Kijovia. Cataracta est, quâ Borysthenes, inter scopulos & mæandros anfractusque multos, gradibus aliquot præcipitatus, in alios scopulos & saxa eminentia, horrendo cum fragore & mugitu, terrâque tremente, labitur. Hasce Cataractas Kosaci accolæ idiomate Rutheno **P O R O H I**, id est, Limina ideò vocant, quod Cataractæ illæ Tartarorum excursionses, instar obicis sufflaminant, eumque illis opponunt limitem, aut limina, quæ transilire nequeunt. Inde Kosaci Zaporovienses dicuntur incolæ Roxolani & milites, qui in illo tractu perpetuas contra Tartarorum excursionses & latrocinia agunt excubias. De quorum

Cosa-

Cosacorum Etymologia hodie docti variè sentiunt. Quidam cum Piafescio nomen hoc derivant à voce Polonica, *kozà*, id est, capra: rationem addunt istam: quia instar caprarum cùrsu velocissimo ad omnia agiles currant: vel quod caprinis pellibus contrà injurias aëris tegantur. Sed forsan verisimilior est derivatio à Slavonico nomine *kosà*, id est, falx: Unde *kossak*, falcifer. Atque ita priscos Borysthenidas fuisse appellatos, ex Magnate quodam Polono didici. Postea, litera S. in cognatam sibi (quoad pronuntiationem Sarmaticam) literam Z, mutatà, vulgus Cossacos olim falcigeros nunc *kozàcos*, id est, caprinos, vocat. Quod Etymon Q. Curtium in lib. 7. de rebus gestis Alexandri M. probare Scythas Borysthenidas falcigeros (Polonicè kozakos) in castris Alexandri M. militasse Disputator quidam haud ita pridem assererat, quod ego tamen nec in Plutarcho, nec in Q. Curtii Historia, imò nusquam advertere possum. Disquirant eruditi.

II. Alterum est KIJOVIA Urbs cis Borysthenem, elevat. Poli circiter 50. gradus

dus sita, cujus originem investigare hic non est animus. Illud autem expendere pretium operæ erit haud leve, quod inter alia de Urbe ista vulgò prædicantur: fuisse scilicet kijoviam. 1. Trojam veterem, quæ, ob raptam à Paride Helenam Menelai Spartanorum Regis uxorem, à Græcis olim per decennium obsessa, tandemque expugnata ac penitus excisa est. Cui fabulæ istud accedit commentum, in Crypta Kijoviensi gigantea Hectoris, Priami, Achillis, & aliorum tum Trojanorum, tum Græcorum Heroum corpora, à tanto jam tempore, incorrupta spectari. Sed absurda hæc atque falsissima esse Geographia docet. Si enim Troja olim fuit, ubi nunc Kijovia existit; quâ quæso ratione classis Græcorum eò per descendentes Borysthenis adversi Cataractas penetrare potuit, cum ne scapha quidem incolumis illac transeat? Quomodo Æneas classem, per Cataractas illas transmittere potuit, cum ne trabes quidem impune ibi præcipitentur. Magna sanè est ac celebris Cataracta Westro-Gothica, nomine TROLLHETTA, Latinè, si cum Nonio loqui li-

cet,

cet, Capitium aut mitra Diaboli, in quam trabes vel mali nautici præcipitati impune evadunt pauci admodum: Quam Cataractam cum inspectaremus Viatores, toti horrebamus. Astuna hæc Cataracta cum multis Borysthenis præcipitiis nequaquam est conferenda. Sed & Virgilius navigationem Æneæ in Italiam recensens, nullam Borysthenis, nullam Ponti Euxini, nullamque Hellesponti ab Ænea trajecti, quæ omnia tamen trajicienda classi Dardanorum erant, facit mentionem. Certè Homerus de Borysthene nostro tacet, & nos cum eo. Quæ verò & quorum hominum cadavera in Cryptis Kijovienfibus incorrupta hætenus ostenduntur, infra spectabimus. Quapropter fabulas istas suis remittimus auctoribus.

III. 2. Hoc autem disquisitione accuratiore dignius est. *An Kijovia exilii Ovidiani sedes fuerit?* Ad quæ nonnulli variis adducti rationibus, variè respondent. 1. Affirmantes nituntur hisce argumentis. a. Quia Augustus Octavius Cæsar Poëtam Ovidium ad Scythos relegavit. Jam verò Roxolani Borysthenidæ, quorum oppidum

dum est Kijovia, olim gens erant Scythicæ
 è Scythis oriunda, teste Herodoto in Mel-
 pomene lib. 4. qui gentem illam Scythas
 vocat agricolas, quos Græci, qui sub Hy-
 pane incolunt, Borysthenidas appellant,
 ipsi verò se Olpiopolitas. Hi autem po-
 puli sunt Cosacci falcigeri, Ukrainam,
 tractumque Borysthenis hodie usque ad
 Moscoviam sese porrigentem incolentes,
 de quorum esculentis Herodotus loc cit.
 hæc scribit. *Horum utriq;* (scilicet Calli-
 pida, qui sunt Græco-Scythæ, hoc est, è
 Græcis facti Scythæ & Halizones) *cum in*
cæteris servant ritum Scytharum, tum in
serendo, tum in vescendo, cepe, allio, lente,
millio, Supra Halizones incolunt Scythæ ara-
tores, qui non ad panem conficiendum se-
runt triticum, sed ad illud torrendum. Præ-
 terea docet nunc laudatus Scriptor, quòd
 Borysthenes in suo tractu pascua præbeat
 amoenissima, pecoribusque accommoda-
 tissima, juxtà quem sementis optima sit,
 & herba non sativa altissima. Si ergò He-
 rodotus Borysthenem inter flumina Scy-
 thiæ constantissimè recenset, an non gen-
 tes Ruthenæ à Ponto Euxino usq; ad Mo-
 scovi-

scoviam Borysthenem hodie accolentes, ingenio, moribus, victu allii, ceparum, lentium, & milii, ac ferè eadem Christiana; gaudeant Religione? Ergò Kijovien- ses, aliiq̄ue Borysthenidæ Cosacci, olim Scythæ erant, adeoq̄ue & Ovidii Poëtæ exulis hospites. Ovidius Borysthenem, gratus hospitio exul, mirificè laudat, lib. 4. de Ponto, Eleg. 10.

*Cumq̄, Borysthenio liquidissimus amne
Dryaspes &c.*

IV. Qui verò negant Kijoviam Ovidia- ni exilii fuisse sedem, ipsius exulis ducun- tur testimonio, qui lib. III. Tristium Eleg. 9. relegatum se in oppidum Thraciæ To- mos ita luget:

*Inde Tomos dictus locus est, quia fertur,
in illo*

Membra soror fratris consecuisse sui?

Jam verò pars illa Thraciæ sita est Istri in- ter & Borysthenis ostia, quibus sese gran- des illi Europæ fluvii in Euxinum Pontum effundunt. Quid, quod exul ipsemet se- dem exilii sui, oppidumq̄ue Tomos di- ctum, Istro sive Danubio proximum esse, lib. 4. de Ponto Eleg. 6.

*Et prius hinc nobis nimium conterminus
Ister.*

Præterea in littore maris Euxini, non
autem in ripa Borysthenis exulare se Ovi-
dius tristibus admodum elegiis in libris
Tristium & de Ponto luget, Eleg. 3.

*Littus ad Euxinum, si quis mihi diceret
ibis,*

Et metues arcu ne feriare Getæ.

Eleg. 10. *Hic mihi in Euxino bis tertia ducit
tur ætas,*

Littore pellitas inter agenda Getas.

Manet ergò immota hæc assertio, Ovidi-
um Poëtam, inter Scythas quidem steri-
les, qui ante secula septem & decem, Ge-
tarum nomine in Orbe audiebant, in ma-
ritimo Euxini oppido *Tomos*, in cuius lit-
tore frequenter deambulans Ovidius spe
Augustæ Octavii Cæsaris Clementiæ su-
um levabat exilium, non autem inter Scy-
thas aratores & cultiores: hoc est, in terrâ
Borysthenidarum Cosaciorum; (*Ukraina*
vulgò hodiè appellatur) multo minus in
Urbe *Kijovia* exulasse; adeoq; nobili huic
Ruthenorum Urbi *Kijoviæ S. Andreae A-*
postoli potius largimur Evangelii mini-
steri-

terium, (de quo mox agemus,) quàm Nationis Romani exilium asserimus.

CAPUT III.

De

ORIGINE CRYPTARUM KIJOVENSIS.

SUMMARIUM.

1. *Seculo X. tria in Oriente memorabilia.*
2. *TZAR, Moscoviticum non est Caesaris, sed Regis nomen.*
3. *Roxolani seu Rutheni (Russi) quinquies baptizati.*
4. *Cryptæ Kijovienses seculo X. fodi cœptæ.*

I.

Quæritur non immerito: *Quando Cryptæ Kijovienses fodi cœperint? Quod quidem certius aliunde cognosci nō potest, quàm ex libro Sclavonico П А Т Е Р И К О' N supra allegato: in quo Patrum Crypto-Kijoviensium vitas Nestor Ruthenorum Chronographus prolixè & paucis enarrat, qui liber Kijoviæ A. C. M. D C. L. X I. typis editus est Sclavonicis. Initia*

autem Cryptarum Kijoviensium Nestor
statuit in Anno CHRISTI millesimo. Quo
seculo decimo tria in Oriente accidere
memorabilia. I. Deplorata illa Ecclesia
Orientalis Græcorum ab Occidentali La
tinorum secessio, quam Baronius Anno
Christi 1008. esse factam tradit; II. WLO
DIMIRUM SWIATOSLAUM Ruthen
norum Ducem Cæsarem creatum, id quod
factum esse hac occasione in præfatione
libri Πατερικόν in Polonicum sermonem
ab Episcopo KLOSSOVIO translatis, asse
ritur.

II. Cum *Constantinus Monomachus* Imperator, in Oriente cum Persis, & in Occidente cum Latinis bellum gereret: WLODIMIRUS Dux Ruffiæ quoque expeditionem contrà eundem Cæsarem in Thraciam instituebat. Ut itaque *Constantinus* arma ejus à se averteret, per Legatum suum Episcopum quendam Ephesinum coronam Cæsaream, sceptrum & Crucem Sanctæ lignum in disco aureo ei dono misit, adeoque hoc facto Ducem Wlodimirum, primum Magnæ Ruffiæ Cæsarem creavit. Indeque Magnos Duces Moscovi

via Cæsares se, & contracto nomine Sclavonico, TZAROS hætenus dicere atque scribere. Sed clarissimus Historiæ Lithvanæ scriptor *Albertus Kojalowicz*, Parte II. lib. 7. pag. 411. contrarium statuit. At, inquit, *propè perfectam rem, nova à Moscis injecta concertatio, vix non precipitavit. Seu debellatâ, seu attritâ victoriis nuper Casanensi Scythiâ IVANUS usurpare cœperat titulum Tzaris: quo Scytharum Reguli more ejus gentis uti fuerant soliti. Sclavonica eadem vox, non significat Cæsarem aut Imperatorem, quemadmodum exterorum aliqui, ignoratione idiomatis mixtâ adulationi, lapsi, vocitare solent Magnum Moscoviæ Ducem; sed Regem. Legati tamen Regii, quod homo arrogans insolentem titulum privatâ auctoritate invasisset, Rege suo inscio, recusabant constanter, eum fœderis titulis præfigere. Hætenus KOJALOVVICZ. Unde manifestum est. I. Vocabulum TZAR Sclavonicum, non Cæsarem significare, sed Dominum regnantem sive Regem: siquidem Moscovitæ omnesque Roxolani DEUM etiam in precibus suis Tzarum, omnipotentem appellantes, hoc nomine*

ac titulo invocant, quod ego lingvæ Sclavonicæ haud omninò imperitus, vel incertum precatiunculis in ΕΥΧΟΛΟΓΙΩ ipforum Græco-Rutheno extantibus legi. Quin eodem Tzari titulo alios quoque Reges externos Historici Ruthenorum appellare non dubitant. Adeoque vox Sclavonica CZAR (vel Germanica pronunciatione TZAR) non Cæsarem significat, sed Regem. 2. Demirari ergò satis non possum, quo auctore Koffovius Episcopus, WLODIMIRUM SVVIATOSLAUM ab Imperatore Orientali CONSTANTINO MONOMACHO, missis ei dono Imperii insigniis, Cæsarem Magnæ Ruffiæ creatum esse, Anno CHRISTI millesimo, aut millesimo octavo asserat; cum Anno M. D. XLVIII. Dux Moscoviæ Joannes Sclavonicè IVVAN dictus Basilides, annis quingentis ad quadragesimum quintum ab excessu Wlodimiri Svviatoslai demum, novo atque inaudito Polonis exemplo, titulum Tzari primus sibi arrogaverit?

III. Tertium est, insigne & consummatum in Ruffos DEI beneficium, quod,
 abje-

abjectâ & ejuratâ turpi paganorum idololatriâ, fidem Christianam amplexi, atque mox baptizati, cum Duce WLODIMIRO, ad oscula JESU CHRISTI Filii Dei admissi sunt. Qua Dei misericordiâ recreati in fide Christi secundum Græcorum ritus, constantissimi posthac perstitère, perstantque adhuc. Constantissimi adhuc, inquam, perstitère : namque Russia quater antehac in mortem Christi baptizata, reluctantibus ipsorum Ducibus Idololatriis, in pristinas denuò Ethnicorum tenebras recidebat. Et quia id non omnibus constat, paucisque Sclavonica Ruthenorum lingua, ritus sacri, nec non mores perspecti sunt; facturum me è re publica existimo, si Ruthenorum (olim testibus Herodoto & C. Curtio, Scytharum) ad fidem Christianam conversionem, è præfatione libri ipsorum Sclavonici П А Т Е Р И К О' N dicti excerptam, tum etiam, quæ fando mihi auctoribus gravissimis cognita sunt, publicè & palàm fecero.

IV. Ita autem Ruthenorum Chronographus Nestor Πατερικόν part. 1. nec non Bzovius Annal. Tom. 19. Anno 1514. &

Gvagninus in descriptione Moscoviæ tradunt. Roxolani, hoc est, Russi Orientales, Septentrionales, & Meridionales, primum ad CHRISTUM conversi & baptizati sunt ministerio Apostolico. Namque cum *S. Andreas* Apostolus in Chersoneso Taurica partibus Evangelii defunctus, in Russiam Septentrionalem adverso Borysthene navigaret, fortè in itinere montes Kijovienses ascendit. Cui loco benè precatus crucem sanctam in monte, ad cujus radices nunc porta Civitatis Kijoviæ erecta est, defixit. Idem Nestor est auctor, *S. Paulum* Apostolum, cum in Dalmatia Sclavonis Evangelium prædicaret, Russorum quoq; gentes confines ad Baptismum *S.* invitasse. Post excessum verò ejus *S. Andronicum*; successu quidem ob Tyrannidem imperantium illa tempestate in Russia Ducum, parum felici tentasse idem fertur.

V. Secundùm baptizati sunt Roxolani seu Rutheni Anno Christi 863. sed rectius ex calculo Funccii & *Æneæ Sylvii* Anno Christi 861. Imperante in Oriente *Michaële Cæsare*, *Photio* verò Patriarcha Constanti-

stantinopoli sedente, quo seculo, imò anno Seculi eodem Poloni quoque Christi Evangelium ministerio Cyrilli & Methodii amplexi sunt; A quibus Sclavorum ac Polonorum Apostolis Cyrillo & Methodio religio, cultusque sacer lingvâ Sclavonum vernacula conscripta, ac præterea multi alii libri in eandem lingvam translati sunt. Baptizatos autem primùm fuisse Duces Ruthenorum *Swiatopolkum*, *Roscislaum* & *Kocelium*, qui, divinitus moniti ab Imperatore suprâ memorato Michaële missionem Cyrilli ac Methodii petierunt, eamque tandem impetraverunt, quâ de re Nestor, Sclavus, Baronius, Funccius, Cromerus, Stricovius & alii pluribus scripserunt.

VI. Tertius Ruthenorum baptismus incidit in Annum Christi 878. secundùm Baronium Tom. 9. Annal. Anno Christi 886. imperante Basilio Macedone. Hic Cæsar Episcopum quendam, cujus nomen Annalibus ignotum est, in Russiam misit, ut Sclavis *Christum* prædicaret, eosque baptizaret. Rutheni verò audito Evangelio fidem detrectantes, miracula postulabant.

bant. Quapropter Episcopus Evangelii librum in ignem projicit : quo flammis nihil quicquam læso, multi Roxolanorum miraculo attoniti Christo mox nomen professi baptizabantur.

VII. Quartum Roxolanorum Baptismum OLHA Uxor Ducis Ruffiæ, avia verò WLODOMIRI Anno Christi 958. exemplo suo procuravit. Profecta enim Constantinopolim, imperante Græcis Constantino VIII. sedente verò, post fata Theophylacti, *Poliucto*, ibidem à Patriarcha baptizata, atque benedicta inter mulieres Roxolanas appellata est. Baronius Anno 958.

VIII. Tandem, Wlodimiro Sviatoslao Ruffiæ gubernacula tenente, omnes in universum Rutheni Anno Christi 1000. vel calculo Baronii 1008. cõversi ad Christum & baptizati sunt, idque factum est hoc successu : Fortè tunc *Cyrus* Philosophus WLODIMIRUM Ruffiæ Orientalis, Septentrionalis atque Occidentalis Monarcham ad Religionem Christianam informabat. Cum enim WLODIMIRUM, abjectis gentilium superstitionibus, no-

vam meditari religionem fama esset publica, miserunt ad eum Judæi, Saraceni, Itali, & Græci nuncios, qui suam quisque ei religionem commendarent. Wlodimirus autem, spretis reliquarum gentium ritibus, Græcorum amplexus est sacra, auctore Cyro Philosopho, qui Principi huic Articulos Fidei Christianæ prolixè inculcabat, insuper aulæum, in quo ultimum Dei judicium faberrimè acu depictum erat, à Cæsare & Patriarcha Constantinopolitano ipsi dono missum, subinde ei ostentabat. Quam historiam Wlodimirus frequentius aspectans quærebat ex Philosopho, quodnam genus hominum à dextrâ Judicis staret? Acceptoque responso, à dextrâ Christianos esse, quorum fides bonis operibus esset illustris atque conspicua; à sinistra verò omnes fore infideles sacro Baptismi lavacro nō expiatis, haud leviter affectus ingemuit, beatosque à dextris, miseros autem à sinistris Judici adstantes pronunciavit. Cui Philosophus: & tu, inquit, Wlodimire baptizatus olim inter beatos à dextris recenseberis. Quo dicto, Wlodimirus totum se fidei culti-
que

que CHRISTI addixit. Cùm autem, utra
 sectarum Christianarum esset sanctior,
 nesciret, misit è vestigio Legatos, qui fi-
 dem & sacra Christiana inter gentes va-
 rias dispicerent. Qui, multis tentatis gen-
 tibus, habitoque sacrorum delectu redu-
 ces, Græcam Principi suo præ cœteris re-
 ligionem maximè commendabant: tan-
 tam scilicet in Missa Græcorum cui inter-
 erant, testabantur se dulcedinem sensisse,
 ut penè extra se rapti magis cœlesti, quam
 terrestri solennitati se putaverint inter-
 fuisse. Wlodimirus autem, jactis non-
 dùm in religione Christiana fundamen-
 tis, postquam exercitus Novvogradii &
 Kijoviensis virtute Chersonesum Tauri-
 cam, (hodiè Peninsula Tartarorum Pre-
 copensis vulgo audit) occupasset, missis ad
 Imperatores Græcorum fratres germanos
 Basilium & Constantium legatis, *Annam*
 sororem ipsorum in matrimonium sibi
 deposcebat. Cumque Imperatores, datu-
 ros se Wlodimiro sororem in matrimo-
 nium, sed non nisi Christiano, respondi-
 sent; Regessit Wlodimirus, se religio-
 nem Christianam ritusque Græcorum
 jam

jam pridem probasse, mitterent modò Episcopum ad se, qui Baptismi aliisque sacris apud se operaretur. Quo responso exhilarati Cæsares, sorori germanæ Wlodimiri nuptias vix tandem persuasere. Quapropter Princeps augusta, tot gentium saluti velificatura, Corsunium Chersonesi Tauricæ metropolin magno apparatu advenit. Accidit autem, ut Wlodimirus Sponsus fortè tum usu oculorum ex improvise privatus, se Diis gentilium ultoribus istam luere pœnam credens, de Baptismo suo jam desperaret. Cui autem Sponsa Augusta benè sperare jussu, *baptizare modo*, inquit, *Wlodimire, & recuperabis valetudinem pristinam*: quod ipsum etiam sine mora effectum est. Namque cum Archiepiscopus Corsunensis manu vertici imposita benè ipsi precaretur, continuo quasi squama quædam ab oculis ejus defluxit, Wlodimirusque visu recuperato Deum glorificavit: *nunc primum*, inquit, *Deum verum cognovi*. Peractis nuptiis Wlodimirus jam Christianus, nactus à Patriarcha Constantinopolitano *Sergio* Metropolitam primùm *Michaëlem* (Stricovius

covius Facyonem vocat) Kijoviam cum Uxore Anna profectus, idola gentilium ibidem evertit, omnes Roxolanos Baptismos expiari, seque in fidem Christi dedere jussit: qua de re Stricovius lib. 4. fol. 141. plura tradit.

IX. Illis ergò tam faustis Ruthenorum initiis Cryptæ fodiebantur primum, aut effossæ jam alicubi obiter producebantur. Non enim, imperante Svviatoslao Wlodimiro, Cryptæ in Russia fodi primum, cœpere: siquidem superioribus Roxolanorum baptismationibus Viri religiosi, metu Tyrannorum Ethnicorum, antra hujusmodi subterranea, quibus tutò laterent, forsan fodiebant, quod ipsum è libro *πατερικόν* in Vita S. S. Antonii & Theodosii divinare licet.

CAPUT IV.

De

AUCTORIBUS CRYPTARUM KIJOVENSIVM.

SUMMARIUM.

1. *Cryptæ subterraneæ sedes Exulium.* 2. *Pri-*

2. *Primi Cryptarum Kijoviensium auspices incerti.*
3. *Sancti Dei heroës, honorandi etiam post fata modo debito.*
4. *B. Lutheri memoria Sancta.*
5. *Non Trojani, sed Roxolani Cryptarum Kijoviensium fundatores.*

I.

Fossores Cryptarum varii variarum, adeoque profani profanarum, Sacri sacrarum sunt. Cumque mihi de omnibus Cryptarum generibus hoc loco agere non proposuerim; ideo neque fossores alios, præterquam sacros, in ipsorum Cryptis investigabo. Constat autem ex Historiâ sacrâ, in primitiva Christianorum Ecclesia, Martyres & Confessores exules, nec non Monachos & Eremitas, tempore atque metu illarum Universalium decem Persecutionum, in montium & sylvarum specubus latitasse: aliquos etiam salutis suæ gratia nova sibi sub terris antra effodisse, uti Apostolus ad Hebr. II. v. 37. 38. testatur: *Circumiebant in ovillis, & caprinis pellibus egentes, pressi, afflicti, quibus Mundus non erat dignus, errantes in solitudinibus,*

*bus, in montibus & speluncis, & in cavernis
terra.*

II. Pari ratione Kijovienses aliasque Ruthenorum Cryptas viri olim Martyresq; sancti ac religiosi à Principibus Ethnicis rerum potentibus afflicti, se tuto in eas reciperent, excavârunt. Cum autem de primis & antiquis admodum meatuum Ruthenicorum fossoribus nemini hodie satis constet; quare nec liber Patrum Crypto-Kijoviensium hac de re quicquam tradit aliud, quàm quod sancti ipsorum atque religiosi Hilarion, Antonius, Theodosius, aliique Patres, sacrorum ac religionis secretioris gratiâ, Kijovienses aliasque specus, sub montibus Roxolanorum, temporibus diversis, & maximè quidem Æræ Christianæ seculo IX. & X. effoderint: adeoque nunc recensitos Patres, post antiquiores seculoque Apostolico propiores, non jam fundatores, sed continuatores duntaxat & amplificatores Cryptarum Ruthenarum fuisse ex PATERICO Slavonico palam est. Cadit igitur opinio Flori Polonici, qui Italos Cryptis elaborandis suam contulisse operam Kijovi-

joviensibus, forsan errore vulgi adductus, tradit.

III. Quos Cryptarum Kijoviensium, autores sacros incolæ ea venerantur religione, ut eos Angelos terrestres atque Homines cœlestes nuncupare atque ut Divos colere religiosè haut dubitent. Quod quidem modò absit superstitio, longè ardentiore faciunt pietate, quam nos Lutherani ergà B. Lutherum nostrum, qui Occidentales fermento humanarum traditionum infectas atque sub jugo Antichristi jam procumbentes Ecclesias pristinæ sanctæ & Apostolico-Catholicæ Ecclesiæ sinceritati atque libertati restituit. Utinam eum, aut Angelum terrestrem, aut Hominem cœlestem, gratisimo Kijoviensium erga fundatores suos exemplo, aut gravissimo Apostoli Pauli monito, Hebr. 13. v. 7. Vicarium Germanorum Apostolum, doctoremque divinum reputaremus. Sunt autem ex nobis, qui Beatos Patriarchæ nostri Lutheri manes aspiciunt quidem & mirantur, imò assulas è lecto ipsius Magdeburgi in Cœnobio Augustinianorum, ad superstitiosam stultitiæ suæ ostentationem

C

nem

nem radunt, & Manuscripta ejus in rarissimis
 habent deliciis; ast doctrinam ejus sacræ
 scripturæ & Conciliorum Oecumenico-
 rum, nec non Aug. Confessionis Canoni-
 bus conformem, quæ multo certamine
 constitit, & Martyrum Evangelicorum
 sanguine, nec non tanti Herois constanti-
 am flocci jam pendunt, nec ita, ut par erat,
 aestimant, omnino degeneres Patrum filii.
 B. Lutherus monstravit nobis vera Ima-
 ginis Divinæ, adeoque & concreatæ nobis
 in Adamo justitiæ ac Liberi Arbitrii ante
 lapsum privilegia, eorundemque post la-
 psum jacturam, atque inde resultantia
 damna, & perniciem nunquam satis de-
 plorandam. Idem Sanctus Pater Luthe-
 rus, profligatis hominum meritis, certis-
 simum nobis debitoribus in solius Filii
 DEI Jesu Christi vulneribus solutionis
 pretium atque peccatorum veniam, adeo-
 que & omnem justitiæ ac salutis viam in
 adorando solaque Fiducia apprehenden-
 do Filii DEI MERITO, sub Papatu
 illo tempore mortuis sanctorum operi-
 bus animas Christianorum fascinantibus,
 indice Apostolico, quasi postliminio de-
 mon-

monstravit. Præterea SS. Coenæ JESU CHRISTI sacramentum in Occidentali Ecclesia, Papæ & Cleri Romani sacrilegio mutilum, ac sequiore forma & usu profanatum, suæ & integritati & sinceritati restituit. Quo autem nos in precio tam pios B. Lutheri, non jam dico manes, sed quæ res salutis nostræ est, tam augustam ministerioque ipsius integritati suæ restitutam Apostolicam doctrinam, hodie habemus? Cumque sancti in cælo non sua, sed unice Agni JESU CHRISTI ad dextram Patris sedentis merita agnoscant, eoque nomine DEO gratias agant, Apoc. 5. v. 9. cur nos in terra peccatores pia ipsorum opera appellemus meritoria, cum, præter Universale Christi NOMEN ac MERITUM, nullum aliud detur salutis nostræ Meritum Actor. 4. v. 12. Veneremur igitur, laudemus solenniter, atque imitemur cum B. Luthero sanctorum in cælo triumphantium pietatem atque in fide Jesu Christi constantiam, sed salutis nostræ anchoram in unico ejusdem MERITO jaciamus, & sic gratia ipsius Domini nostri JESU CHRISTI, quemadmodum omnes ab Orbe

condito Patriarchæ, Prophetæ, Apostoli,
omnesque Sancti, per fidem in eum salva-
bimur certissimè. Ita credimus, ita vivi-
mus in CHRISTO & morimur Luthera-
ni, utinam etiam tanto FILII DEI erga
nos merito grati! sed ad nostra.

IV. Si igitur Cryptarum Roxolanarum
& quidem singulariter Kijoviensium au-
tores sacri sunt & Christiani; tunc profe-
ctò fama vulgaris atque imperita, Ethni-
cos Trojanos easdem pro suorum Regum
atque Heroum Mausoleo effodisse, im-
perita est, atque mendacissima.

CAPUT V.

De

MATERIA CRY- PTARUM RUTHE- NICARUM.

SUMMARIUM.

1. *Materia Cryptarum terra compacta.*
2. *Cryptæ Kijovienses sub Borysthene non hi-
ant.*
3. *Nec plus ultra se porrigunt.*
4. *Flo-*

4. *Florus Polonicus Germanice nuper editus, refutatur.*

I.

MAteria Cryptarum Ruthenicarum, procul dubio est terra limosa, pingvior ac solidè compacta, atque ita comparata, ut ligoni, & palæ fodientis facile cedat, seque in varios anfractus duci patiatur. E cujusmodi terra fornices hypogæi & Cryptæ Ægyptiæ, Regum aliorumque condendis corporibus, sub terra exasciatae sunt, quâ de re Historici prolixè tradunt.

II. Sed nec hoc patere undem est, quod incerta rerum fama vulgò tradit, ut fieri solet in rebus humanis, ubi multa finguntur, multa in majus attolluntur. Primum quidem ferunt, Cryptas Kijovienses subter Borysthenem suos producere fornices. Ita enim Florus Polonicus Noribergæ A. C. 1666. ab auctore INDIFFERENTE Germanicè editus ait: *Sonst soll von binnen ein Gang unter der Erden/ bis nach Smolensko/ und zwar unter dem Nipper oder Dniester- Strohm durchgehen/ und mit lauter gegossenem Metall*

tall inwendig gefüttert seyn/ woraus die alte vorige Herrlichkeit dieses Orts abzunehmen/und wird der Bau solches hochkostbahren verborgenen Ganges den Italienern zugeschrieben. Fr. Öli- chus berichtet/daß die Länge desselben auf 80. Römische Meilen sich erstrecke. Darüber man billig möchte vor Ver- wunderung erstaunen: Zumahlen weil eine Reussische Meil noch etwas gröf- ser/weder unsere Deutsche. Quæ autem laudandus infrà Archimandrita Kijovien- sis negat; forsan, quia meatus illi sinuosi non eâ sunt profunditate, ut infrà Bory- sthenis alveum abdere sese queant, quod quidem procul dubio ita est.

III. Alterum vulgi commentum est, Cryptas Kijovienses longitudine sua us- que ad Cryptam Czernichoviensem, & (uti alii magis strenuè mentientes affir- mant) Smolensciam a que Pieczoriensem Moscoviticam sese porrigere. Quod verò ceu absurdum falsumq; accola Borysthe- nidæ rident. Namque oppidum Mosco- viticum PIECZORA ab Urbe Kijovia ferè septem gradibus elevat. Poli: hoc est
ampli

amplius centum milliaribus distat. At quis mortalium tantum perfodere, aut facere sub terra iter potest?

IV. Tertium grande nimis & vix fungis ipsis verisimile, Florus & Froelichius in suo Viatorio, invitis atque reclamantibus Ruthenis, tradunt, Cryptas Kijovienes in sua amplitudine incredibili intus ære fuso (*mit lauter gegossenem Metall inwendig gefüllt*) subductas esse.

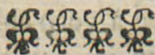
Quid hæc de re sentis, Lector? Numquid Cryptæ sub terrâ amplius centum milliarium Germanicorum longitudine effodiendæ mille anni, talenta autem millena sufficerent? Numquid tantum æris in Orbe terrarum dari putes, quod huic portentosæ Cryptæ intus ad octoginta miliaria vestiendæ esset satis? Miror igitur,

Viros doctos ista, ceu vera, incerto

autore & argumento trade-

re; sed ad For-

mam.

CAPUT VI.

De,

FORMA CRYPTARUM
KIJIVIENSIVM.

SUMMARIUM.

1. *Cryptæ Kijovienses, Labyrinthus sacer.*
2. *Non naturales, sed artificiales sunt.*
3. *Ideæ Cryptarum.*
4. *Johannes Fabricius Polonus Kijovie relictus inter varias gentes sollicitè queritur?*
5. *Archimandritæ Kijoviensis literæ responsoria.*

I.

FORMAM Cryptarum Kijoviensium, contemplantes, Deum immortalem! Quos ductus ibi? quæ à lateribus conclavia? quos denique ibi flexus atque anfractus sinuosos videmus! Labyrinthum subterraneum si dicit Ruthenus, haud præficine dicit, nec à vero abludit. Etenim Viator, illorum ignarus meatuum, Cryptam ingressus, nisi aut manudoctore, aut filo

filo Ariadnæ fuerit usus, tortuosis implicatus fornicibus, egredi inde non poterit.

II. Hæ igitur Cryptæ memorabiles, non naturales, sed devotâ industriâ, arteque Patrum religiosorum admirandâ variè sunt elaboratæ. Quippe ibi cellæ, conclavia, mausolea, cubilia, & quod fidem publicam superat, templa quoque, Antonio & Theodosio auctoribus, faberrimè constructa exstant: cujusmodi templum sub Kijoviæ Veteri Monasterio hodie num attonitis videre licet viatoribus. Nestor in *Πατερικῶν* cap. i. de Vita S. Antonii, & Florus Polonicus Indifferens loc. cit.

III. Et quia nec Cryptas istas, nec ideas earundem spectare hætenus licuit publicè cuiquam. Proinde gratificaturum me Lectori abditarum rerum curioso existimo, si huic dissertationi meæ duarum S.S. Antonii & Theodosii Cryptarum Kijoviensium ideas, quas mihi Reverendissimus IGNATIUS GIZIEL, hoc tempore Archimandrita Pieczaro Kijoviensis, pro summa sua atque inter Ruthenos rarâ ergà exteros humanitate, Vir omnimoda Lingvarum ac scientiarum, quas sibi in mul-

tis Europæ Academiis atque peregrinationibus acquisivit, eruditione atque experientia instructissimus, mihi Kijoviâ dono misit, scriptisque in eam rem manu propriâ literis, de Cryptarum Kijoviensium natura me hac de re ipsum, qua par erat observantia, appellentem abunde informavit, de quo beneficio magnam ipsi habeo gratiam.

NB.

IV. Has Ideas accurato Archimandritæ suprâ laudatissimi studio delineatas singulari nactus sum occasione. Cum enim Anno 1672. ab Ecclesiæ Vilnensis Invar Aug. Confes. addictæ Provisoribus Stockholmiâ Wilnam ad functionem Ecclesiasticam, fato meo admirando vocatus sancto Evangelii Ministerio, jussu Eminentissimi Archi-Episcopi Upsaliensis Dn. LAURENTII STIGZELII, à Reverendissimo Revaliæ atque Æstthoniæ Episcopo Domino M. JOHANNÉ JACOBO Pfeiffer Ordini sacro, ibidem Stockholmiæ in templo Germanorum, die 30. Mensis Julii solenniter allectus, Rigam Livo-

num

& ultrà Borysthenem, usque ad Pontum Euxinum, in Monasteriis & Curiiis Athenorum investigavi : sed prohodotus ! & opera & oleum, impensique sumptus frustrà fuère, adeoque excessisse eum consortio mortalium, nec uspiam successisse amplius inde conjicio. Siquidem mandatus jam Senatus Vilmensis ipsemet, errore aut jactura Fabricii sollicitus, & commissà mihi inquisitione, gnauiter se defunctum, publico testatur scripto sigillo, quod ego huic appendo dissertationi, ut si quispiam de præfato JOANNE FABRICIO Polono quidpiam audiverit, aut ipsi de eo, ubicunque sit sententium, aliqua fortè fuerit, aut sit jam potentia, sollicitæ de Filio matri APOLONIÆ, aut mihi ejusdem hâc in re procuratori indicare dignetur, quod ego per misericordiam DEI omnes publicè obtinor atque rogo humillimè.

TESTIMONIUM NOBILISSIMI
SENATUS VILNENSIS IN
MAGNO DUCATU
LITHVANIÆ.

Sabbatho ante Dominicam Rogationum

num die *Vigesima Octava Mensis Aprilis*, Anno Domini *Millesimo Sexcentesimo Septuagesimo quarto*.

AD requisitionem & juridicā postulationem Reverendi Domini **JOANNIS HERBINII** Ecclesie Saxonice *Vilnensis* Ministri, constituti personaliter coram Nobili Officio Consulari *Vilnensi* Honorati Domini, **STEPHANVS** & **MICHAEL KVSZELICZOVVIE** fratres germani, Cives & Mercatores *Vilnenses*, tanquam fidejussores Honesti **CORNELII ADAMOVVICZ** Civis *Vilnensis*, recognoverunt attestantes quomodo prænominatus Reverendus Dn. **JOANNES HERBINIVS** Minister Saxon. Ecclesie *Vilnensis* expedivit *Vilnâ* in *Vkrainam* prædictum **CORNELIVM ADAMOVVICZ** eidemque, prævia fidejussione illorum, Centum florenos *Polonicales*, pro viatico dedit, ad inquirendum ingenium **JOANNEM**

N E M FABRICIVM Doctōris PHI-
 LIPPI FABRICII filium Kijovia, An-
 no millesimo sexcentesimo quadragesimo
 octavo, sub tempus rebellionis Cosacco-
 rum derelictum: quem cum memoratus
 CORNELIVS ADAMOVVICZ nun-
 tius, peragrando Totam Vkrainam, in
 Monasteriis & Cancellariis publicis, nec
 non inter milites, secundum Instructio-
 nem sibi datam, diligenter inquireret,
 nullibi (quemadmodum litera testi-
 moniales à Viris Religiosis, per eundem
 Cornelium Adamovvicz nuntium alla-
 te testantur) nuspiciam supra dictum
 IOANNE M FABRICIVM Czerni-
 bovia, Kijovia, & ultra Borysthenem
 quæsitum invenit, ut idem ADAMO-
 VICZ redux in Civitatem Vilnensem
 retulit, suprâ nominati Domini Kusze-
 wiczovvie Fratres germani de ejusdem
 Cornelii Adamovvicz nuncii reducis,
 prænè in indagando eodem deperdito

JOANNE FABRICIO, navata cura,
 testimonium suum perhibuerunt, quod
 Actis presentibus Consularibus est con-
 signatum, & Parti postulanti videlicet
 Reverendo Domino Johanni Herbinio,
 Ecclesie Saxonice Vilnensis Ministro,
 authenticè extraditum.

L.S. Ex Actis Judiciariis Nobili-
 um Dominorum Consu-
 larium Rescriptum.

V. Datis igitur ego ad Archimandri-
 tam Pieczaro Kijoviensem Innocentium
 Gzielium, nomine amissi Fabricii, literis
 insuper, ut me de Naturâ & constitutione
 Cryptarum Kijoviensium informaret, ab
 eo enixè petii. Quapropter Vir ille hodie
 inter Ruthenos Patres incomparabilis,
 qua est erga externos humanitate summa,
 epistolâ suâ elegantissimâ mihi per eun-
 dem respondit tabellarium, cujus argu-
 mentum (titulum in hac Epistola meâ
 haud convenientem tenuitati deprecor)
 sequitur:

Copia

*Copia Literarum admodum ve-
nerabilis,*

INNOCENTII GIZIELI,
Archimandritæ Pieczaro-Kijovi-
ensis ad Johannem Herbinium, Anno
Æræ Christ. 1674. Die 2. Martii.

EMINENTISSIME ATQVE EXCEL-
LENTISSIME PASTOR, MIHI
PLURIMUM VENERANDE
DOMINE ET AMICE.

Non sentio me dignum esse tali ho-
nore, qualem mihi exhibet vene-
rabilis Dominatio tua, dum mihi ea spe-
cimina adscribit, quæ meam tenuitatem
excedunt. Quia tamen hoc totum hu-
manitas & benevolentia tuæ Domina-
tionis erga me ignotum & immeritum
præstat, grato animo à venerabili Domi-
natione tua suscipio; insuper promptum
me ad obsequia in futurum omni ob-
eata occasione exhibenda polliceor. Sed
huic promptitudini non respondet nunc
ventus: plurimis enim sciscitabar mo-

D

die

dis ex multis inquirendo in variis Monasteriis de illius à venerabili Dominatione tua commemoratae mœstæ viduæ filio JOANNE FABRICIO; verum nil certi à quoquam de eo percepi, attamen adhuc & in posterum de eo me percontaturum polliceor. Utinam consolationem DEUS! Quod attinet de libro qui vulgo vocatur (α.) SLUZEBNIK simulq; delineationes Cryptarum, quæ præ manibus habeo, nullius pretii egens dono mitto. De Sanctis autem Cryptis quæ significanda essent, ea omnia sufficienter in libro ΠΑΤΕΡΙΚΟΝ typo expressa sunt. In his meatuum magna varietas est, quos si aliquis inscius intret, velut ex Labyrintho solus sine reductore exire non possit. Nec putentur esse hæc Cryptæ naturales, verum diligenti operâ illorum terrestrium Angelorum, hominum cœlestium, elaborate sunt, quorum corpora ab annis circiter sexcentis incorrupta

rupta durant. Nec beneficio terræ hoc fit, quod à tot annorum centenis Sancto-
rum corpora incorrupta maneant (cum
aliàs plurimorum ibi positorum homi-
num corpora in pulverem redacta sint)
sed verè, (β.) propter sanctitatem vitæ
& singularem in DEUM pietatem, in-
corruptibilitate donati sunt. De non-
nullorum verò siccis capitibus etiam ole-
um salutiferum ad omnem amovendam
hominum infirmitatem manat. Illorum
meritis precibusque cæci vident, obsessi
à Demone liberantur, & miracula in
dies majora ac majora fiunt. (γ.) Quo-
usque verò se extendant Cryptæ, incerti
sumus; nam ante sexaginta circiter an-
nos propter tremorem terræ in aliquibus
locis collapsæ sunt. His breviter expositis
intimè precor, ut intercessione eorum
(δ.) quibus non dedit nec dabit videre
corruptionem, salutem optimam, lon-
gevos annos, venerabili Dominationi

*tua, & sacram benedictionem largiatur
 DEUS. Utinam mereatur esse parti-
 ceps eorum Scripturae verborum, beati
 qui non viderunt & crediderunt!
 Hoc voto claudo meam epistolam, me-
 que in sinum ulterioris amoris & be-
 nevolentiae tuae venerabilis Dominatio-
 nis depono. Datum in Monasterio Ki-
 jovo - Pieczariensi, die Mensis Martii 2.
 Anno 1674.*

Venerabilis Dominationis Vestrae

sincerus amicus & servitor

INNOCENTIUS GIZIEL,

Archimandrita Piec-
 zariensis.

INSCRIPTIO.

*Admodum Venerabili & Excellentissimo
 Pastori Ecclesiae Saxonicae,*

Domino JOANNI HERBINIO, pluri-
*mum observando amico meo pateant
 Vilnae*

VI. In qua Epistola quaedam notanda,
 quaedam observanda sunt. α. Primum vox

SLUZEBNIK significat Missale sive Rituale Græco-Ruthenicum, ex magno illo *Ευχολογίῳ* Græcorum, posteaquæ in Sclavonicam linguam translato Ruthenorum libro Ecclesiastico ТРЕБНИК dicto excerptum. Quam vocem SLUZEBNIK nos, suo quidem sed minus Latino nomine AGENDAM Ecclesiasticam hodie nuncupamus. Quam AGENDAM Sclavono-Ruthenicam Perquàm Venerabilis Kijoviensium toties jam celebratus Archimandrita, una cum binis Cryptarum Kijoviensium Schematibus, mihi dono misit, quæ etiam omnia publici juris nunc facio.

VII. β. Observo in Epistola hac Ruthenorum de incorruptibilitate corporum emortuorum in Cryptis Kijoviensibus sententiam: videlicet, Patrum istorum corpora, ob sanctitatem vitæ antea, & ob singularem in DEUM pietatem incorruptibilitate donata esse. Quæ sententia sano sensu intellecta haud usque adeo est absurda. DEUS enim Sanctus ac benedictus, inque operibus suis admirandus inter filios hominum, etiam

in summa Evangelii gloriaeque suae luce
 edere miracula nondum ejuravit, Psalm.
 66. v. 5. Quae miracula inter fideles suos
 DEUS patrat tum clam, tum palam.
 1. *Clam* quidem, quoad vivimus, actus
 Providentiae suae admirandae inter nos e-
 dit, quod Psalmus nunc allegatus, nec non
 Psal. 46. v. 9. graviter docent. Sed hoc fit
 nobis id non observantibus, Psal. 73. &
 Psal. 139. v. 17. &c. 2. *Palam* autem DEUS
 stupenda edit facinora. In articulo Mor-
 tis fidelium servorum suorum. Etenim,
 qui custodit Sanctorum suorum ossa, ut
 ne ullum ipsorum conteratur, Psal. 34. v. 21.
 idem etiam ea, ubi & quando vult, edere
 miracula jubere potest, quod ipsum Pro-
 tomartyr N. T. S. STEPHANUS, JESUM
 Θεῶν Ἰσχυρῶν à dextris DEI videns, dulcis-
 simo afflictæ animæ suæ solatio, expertus
 est, Actor. 7.

VIII. Deinde & hoc observandum pro-
 bè est, quod piis Christi servis morituri
 concentus harmonici seu Musica quæ-
 dam, cujus harmoniæ dulcedo ineffabili
 est, aliquando laudatur, non ab agoni-
 zantibus duntaxat, sed ab aliis quoque

piis adstantibus, atque id ipsum ultro attestantibus. Quod non superstitione, sed revera fieri, neque esse habendum susque deque, D. Augustinus fratres suos monet. Præter Augustinum Nicephorus lib.8. Histor. Eccles. cap. 41. de Amouno quodam Ægyptio refert, Antonium animam ejus à corpore migrantem deduci in cœlum, Angelicis virtutibus eam comitantibus, atque ineffabili quodam hymnorum carmine prosequentibus, vidisse. Quod si Nicephorus (in rebus multis ingenium ejus ita est) fabulosus hîc videtur, audiamus igitur alios: & quidem 1. *Gaufridum* Monachum Clarevallensem, in Vita Divi Bernardi, lib.ii.cap.3. in fine, qui de Sancto hocce Abbate refert: quod, cum pauper quidam, & verè pauper spiritu, mortuus fuisset, ipse animam deferri audiverit.

2. Quin & in transitu Aldefonsi Catholici Asturiorum Regis, qui Anno Salutis 790. imperavit, voces psallentium in aère, feruntur, fuisse auditæ: *Ecce, quomodo tollitur justus, & nemo considerat*, teste Roderico Toletano lib. de rebus Hispaniæ cap. 5. Tom.2. Corporis Scriptorum rerum Hispan. pag.72.

3. EUROSIA Bohemiæ Regis filia Aragoniæ Regi per nuncios desponsata, cum in Maurorum Principis manus venisset, atque ab eo, conjugio ipsi copulari renuens, ad mortem damnata esset, ferientis gladium patienter expectans, hanc Anglicam vocem audivit: *Veni electa mea, Sponsa CHRISTI, accipe coronam, quam tibi DOMINUS preparavit*, ut memorat Lucius Marinæus Siculus, lib. 5. de rebus Hispaniæ Tom. I. Corporis Scriptorum Hispan. pag. 343.

4. Item, in obitu cujusdam Episcopi Compostellani, viri eximiæ sanctitatis, auditæ sunt voces Angelorum canentium: *Veni, electe DEI, intra in gaudium DOMINI tui*. Johannes Visæus Brugensis in Chronico rerum Hispanicarum ad Annum 920. Eodem Tomo I. pag. 715.

5. Gregorius Magnus Homil. 15. in Evangelia de servulo quodam paralytico commemorat. Qui, cum se jam morti proximum cognovit, peregrinos viros atque in hospitalitate susceptos admonebat, surgerent illi secumque Psalmos pro expectatione exitus sui decantarent. Cūque

que ille cum eis moriens psalleret, voces psallentium repente compescuit, cum terrore maligni clamoris, dicens: *Tacete. Nunquid non auditis, quanta resonent laudes in cælo?* Cumque ad easdem laudes, quas intus audierat, aurem cordis intenderet, sancta illa anima à carne soluta est. Sed exeunte illâ, tanta illic fragrantia odoris aspersa est, ut omnes illi, qui aderant, inæstimabili suavitate replerentur: ita ut per hoc patenter agnoscerent, quod eam laudes, quas audierat, in cælum suscepissent. Idem repetit, lib. IV. Dialog. cap. 14. Porro & Homilia 40. in Evangel. de ROMULA: Nocte, *inquit*, quartâ magistrâ suam vocavit. Qua veniente viaticum petiit, & accepit. Et ecce subito in platea, ante ejusdem cellulæ ostium, duo chori psallentium adstiterunt, & sicut ipsæ se dicebant sexus ex vocibus discretisse, psalmodiæ cantus dicebant viri, & foeminæ respondebant. Cumque ante fores cellulæ exhiberentur cœlestes exequiæ, sancta illa anima carne soluta est. Quâ ad cælum ductâ, quanto chori psallentium altiùs ascendebant, tanto cœpit

psalmodia lenius audiri, quousque & ejusdem psalmodiæ sonitus, & suavitas elongata finiretur: Repetit idem, ceu veram facti historiam, lib. IV. Dialog. cap. 15.

6. Circa MARTINI quoque Episcopi mortem Angelicos cantus fuisse auditos memoriæ prodidit M. Marulus Spalatenfis, lib. 6. Exemplor. cap. 16. Sed cujus auctoritate fretus, me fugit. Etenim Severus Sulpitius, Paulinus, Venantius Fortunatus, Gregorius Turonensis aliique, tale quid de Martino non statuunt. Sed nec illud occurrit apud alios probatos Scriptores, quod idem auctor, de Paphnutio, Benedicto, Stephano, Ægidio, Maximo, Marcellino aliisque pag. 1436. tradit, quasi in obitu simile quid contigisset.

7. Quarè nec absurdum erit, quod in Patria mea Bicinæ Silesiorum (præfiscinè id recenseo) annis abhinc 46. accidit. Ubi, cum Reverendus olim, doctrinæque & singularis pietatis nomine celebratissimus Dn. CHRISTOPHORUS Süssenbach/Pastor Ecclesiæ ac Ministerii in Districtu Bicinensi Senior, avus meus maternus, diem supremum obiturus, manè
hor

horâ sexta in templo Psalmum secundum,
pro more Ecclesiæ, de æterna Filii DEI ge-
neratione explicasset paucis : conversus
ad populum, hoc ipso die mortem sibi ob-
eundam, prædixit, factaque ad constanti-
am in FIDE JESU CHRISTI, mutuam cha-
ritatem, & ad pietatem adhortatione, sin-
gulis Ecclesiæ membris, Ministerio, Ma-
gistratu & plebe valere jussis, domum su-
am, multorum lachrymis comitibus, quo
vaderet, ne sese orphanos Pater, pupillos
Patronus desereret, inclamantibus, abiit ;
moxque, viribus ipsi sensim deficientibus,
decumbere ex valetudine, seque, uti aje-
bat, in occursum DOMINI accingere cœ-
pit. Cujus rei famâ excitati Magistratus
oppidanus & aliquot Ecclesiarum vicina-
rum Pastores Seniores suum adeunt, sa-
lutant, ecquid valeret, rogant. Ille verò
de valetudine nihil sollicitus, eandem ad
illos quam paulò in Templo, instituit *πα-
ράκλησιν*. Interea, cum datâ singulis manu
valediceret, concentus harmoniæ suavissi-
mæ toto quadrantis horæ spatio, per
oppidum resonans audiebatur, incertum
quo loco, aliis in turri, quibusdam in Cu-
ria,

ria, nonnullis Chorum illum Musicum
 in mœnibus canere arbitrantibus. Aderat
 fortè ibi Organœdus Ecclesiæ oppidanæ,
 qui dulcedine illius harmoniæ captus, re-
 ferre eam in numeros Musicos, atque
 consignare in exemplum Musicæ cœlestis
 tentabat; sed conatu semper irrito. Quo
 facto Pastor nondum agonizans uxore
 sua Eva, nomine Hebræo (hujus lingvæ
 erat peritissimus) CHAVA, CHAVA ac-
 cersitâ: Vidisne, nunc inquit, CHAVA mea,
*pietatem esse ad omnia utilem, & habere
 hujus & cœlestis vitæ promissionem. Audin,
 quid canat Musica cœli! Et tibi eâdem sua-
 vitate canet cœlum, si permanseris in fide &
 amore FILII DEI.* Quibus dictis ad pa-
 rietem conversus, nemine advertente,
 obdormivit placidissimè. Quo tam beatæ
 excessûs exemplo, deinde consanguineis
 ac tutores mei ad pietatis studium me-
 puerum subinde accendebant. Quod ego
 tum adultior, ceu commentum supersti-
 tiosæ plebis, initiò rejiciebam; nunc au-
 tem, tot exemplorum in Ecclesiâ CHRIS-
 TI confirmatus, hæc esse certissima, cre-
 do. Namque Angeli Sancti ministerio fi-
 deli

delium cœlitus deputati, cum deportant in sinum Abrahami animas nostras, numquid muti hoc faciunt?

IX. Sed liberos quoque nostros sapius, adultiores verò aliquando etiam videre in agone suo quasdam Angelorum apparitiones, variâ quidem specie & imagine, frequens admodum, & ferè passim inter Christianos decantata docet experientia. Adeoque non agonizantium esse delirium, sed ipsam rei veritatem: hoc ipsum enim adducta nunc S. STEPHANI ProtoMartyris visio, nec non Angelorum Lazaro morienti & jam emortuo ministrantium exemplum, Luc. 16. evincunt gravissimè.

X. Quin & post ipsam mortem, in religiosorum CHRISTI fervorum corporibus atque ossibus, haud leviora DEUM edere miracula, mirifica Elisæi ossa docent, 2. Reg. 13. Quo Sanctorum honore posthumo DEUS, & pretiosam sibi esse ipsorum mortem, Psalm. 116. declarat, & ad ipsorum fidei vitæque sanctitatem nos hacce tam gravi religione invitat.

XI. Si collapsis terræ motu quibusdam
mea-

meatibus, longitudo Cryptarum Kijoviensium incerta Archimandritæ aliisque Ruthenis rerum suarum peritissimis est unde ergo Frœlichio & Floro Polonico eos sese Smolenscium usque, ad octoginta milliaria Ruthenica, extendere constabit? Certè, præterquam vulgi superstitioni traditione, alio nullo niti possunt argumento.

XII. Notanda verò Archimandritæ sunt verba voti alias benevolentissimi: *in timè, inquit, precor, ut intercessione eorum quibus non dedit, nec dabit videre corruptionem, &c.* Quod ego quidem Viri optimi votum animo accipio gratissimo; cœterùm, quia, ut cum Poëta loquar,

Diversum sentire duos de rebus iisdem

Incolumi licuit semper amicitia,

pace magni illius Patris, quæro haud immerito: 1. *An sanctorum Patrum & Heroum Kijoviensium corpora nondum viderint corruptionem?* Ad quod Problema distinctè respondeo, corruptionem trifariam accipi: est enim inchoativa, continuativa, vel consummativa. *Inchoatam esse* mox ab ipso mortis eorum articulo, cor
porum

porum illorum corruptionem, eo quod humidum & calidum nativum seu (cum Physicis loquor) radicale jam evanuerit, certissimum est. De *continuante* corruptione nullum est dubium: quia, uti Florus Polonicus ait, corpora illa compressa quodammodo, & quasi assa sunt: scilicet quia exta viscera in corporibus illis sensim attenuata sunt: namque corpora illa non eviscerata, sed in Cryptis, & quidem in sua quodque cella, esse reposita ex *παρρησιᾷ* palam est. Adeoque corpora illa attenuari in dies sensim ac insensibiliter existimo. Quod verò corruptio corporum illorum consummata à tot seculis nondum sit, miramur omnes & obstupescimus.

XIII. Alterum est: *An corpora Patrum Kijoviensium emortua non visura sint corruptionem?* Venerabilis Archimandrita phrasi Scripturæ S. ita, *Deus, inquit, nō dedit, NEC DABIT illis videre corruptionem;* adeoque, corpora illa in Cryptis suis nunquam corruptum iri, sentit. Sed hoc statuere aut credere in sensu Theologico religio nobis piaculumque est: soli enim
homi-

homini ΘΕΑΝΘΡΩΠΩ CHRISTO JESU istud datum est privilegium, ut ne corpus ejus in sepulchro ullam videret corruptionem, quocumque illa nomine veniat, nec inchoativam, nec continuativam, neque consummativam. Quemadmodum enim corpus ejus sanctissimum labe Peccati Originalis nulla inquinatum est ratione: ita etiam à Lege corruptionis speciali DEI privilegio exemptum est, quare de re ipsemet in persona Davidis, Psalm. 16. v. 8. exultabundus gloriatur. Quod igitur simpliciter soli & unico CHRISTO attributum à DEO est, arrogare sibi nullus Sanctorum præsumat: cum etiam sanctissimorum Patriarcharum, Regum, Prophetarum, & Apostolorum corpora post mortem dissoluta tandem corruptaque sint. Quin & communi mortalium conditione exempti, vivi que à DEO in cælum rapti Henoch & Elias, certo modo communem senserunt & corporum suorum corruptionem sive immutationem. Ergo eandem corruptionem corpora quoque Patrum Crypto-Kijoviensium tandem experientur.

CAPUT VII.

De

RATIONE SEU MO-
DO FODIENDI CRY-
PTAS.

SUMMARIUM.

*Cryptæ Kijovienses Roxolanorum studio
& labore excavatæ.**Non Itali foderunt eas.**Cryptas Metallo subductas esse, falsum.**Cryptam sub terra ad centum milliaria
Germanica ducere est Isthmum
perfodere.*

I.

Contemplatus es, Lector, Cry-
ptas Kijovienses: quid, quæ-
rit, tibi esse videntur? Profectò, si
meatus istos variè contortos La-
byrinthum aliquem, vel Creti-
cum Dædali antrum dixeris, rem
veram dixeris. Quod si autem Pli-
nius

nus Creticum, Ægyptium, Lemnium & Italicum Labyrinthum inter Orbis recenset miracula, quantò magis sacras Kijoviensium Cryptas Labyrinthum dixeris, aut stupendum Russiæ miraculum.

II. Cum igitur, teste celeberrimo Roxolanorum Archimandrita, Kijovienses, & consequenter omnes reliquæ Ruthenorum Cryptæ non naturales, sed arte & labore religiosorum Patrum ad miraculum sub terra ductæ sint; quæ propter excavandi eas rationem expendere, operæ erit pretiæ haud contemnendum.

III. Effodi autem Cryptas sub terra docet Archimandrita noster, sed rationem fodiendi Nestor Πατερικῶν schemate sequenti ostendit, quod exinde excerptum apponere hic visum est. RA

RATIO SEU MODUS FODI-
ENDI CRYPTAS, FIGURA B.

NB.

III. Ex quo schemate palam est 1. Non Italos artifices, uti David. Froelichius in suo Viatorio, & Florus Polonicus Auctoris Indifferentis Germanicè nuper editus existimant, sed Viros religiosos seu Monachos Græco Ruthenos effodisse Cryptas Kijovienses. Quod si cæmentarii, lapidicæ, aut statuarii, in fornicibus aut peristyliis erigendis, aliquid operæ Templis aut Cryptis addiderunt, nihil quicquam inficior, sed hoc non est, Cryptas elaborare. 2. Falsum est, quod Cryptæ istæ in 80. milliarium amplitudine metallo vario

subductæ sint. Utiquè obstupe-
 scit animus, hæc tam portentosa
 de Cryptis Kijoviensibus, autore
 incerto, referri. Sed fama crescit
 eundo, cui qui facile credit, facile
 decipitur, & quod non injuria fit,
 à Ruthenis naris emunctioris de-
 ridendus toti Orbi propinatur.
 Quis enim tantum hoc iter sub
 terra emensus unquam est? Qua
 ratione terra in cavandis tanta lō-
 gitudine Cryptis egesta est? Ten-
 tabant olim tot Principes, Impe-
 ratoresquè Romani Cæsar, Cali-
 gula, & Nero (Svetonius in suis lo-
 cis) Isthmum inter mare Erythræ-
 um (vulgò *Rubrum*) & Nilum per-
 fodere, sed conatu irrito. Ruthe-
 nos autem Kijoviâ Smolenscium
 vel Pieczaram usquè Moscoviæ
 oppidum, longe amplius centum
 milliaribus longitudine Cryptas
 effo-

effodisse, tonsores quidem aut lip-
pi referunt, sed Rutheni hoc nesci-
unt, certè vix fungi credent.

CAPUT VIII.

De

USU CRYPTARUM.

SUMMARIUM.

1. *Antra V. & N. T. sanctorum receptacula
tutissima.*
2. *Crypta subterranea religiosa Monachorum
cubicula.*
3. *Crypta Kijovienses Divorum emortuorum
Mausolea.*
4. *Miraculum in Crypta Paschale.*
5. *Visitationes & honores defunctis habiti.*

I.

UT nihil in Natura rerum va-
cuum est, nec ulla sine certo
fine aut scopo suscipitur actio: ita
Cryptæ & antra subterranea usus
egregios, & optata ejusdem cul-
toribus præbent semper commo-

da. Latebant olim in antro *Prophetae* Israelis, cum tempestas persecutionum in eos immeritò sæviaret; Hinc *spelunca Davidica* ADULAM I. Sam. 22. *Crypta Prophetica*, *Etelia* sub monte DEI Horeb, 1. Reg. 18. Virorum Prophetorum centum, quos Abdias Magister aulae Regis Achabi in illis pane & aqua pascebat, atquè à Tyrannide Jezaabelis protegebat, 1. Reg. 18. *Antrum Regium*, in quod Reges Cananæ sese metu Josuæ receperant, Joh. 10. *Crypta Apostolica* & Martyrum in montibus & sylvis, Hebr. 11. *Antra Musarum* in Græcia, in quibus Viri Docti otii ac meditationis gratia quandoquè habitabant: *Antra Sibyllina*, de quibus Lactantius, & Geographi veteres & recentiores agunt prolixius.

II. Similiter Cryptæ quoq; *Ki-*
jovi-

ovieneses certas easquè graves ob
 causas à Monachis Græco-Ruthe-
 nis effossæ sunt. I. Ut conversis ad
 Christum Clero & Laicis, sævien-
 te in se Tyrannorum Ethnicorum
 tempestate, aliquod ibidem esset
 receptaculum. Quò quidem se
 auctores earum Patroniquè An-
 tonius, Theodosius & alii plures
 frequenter recipiebant, tutoquè
 ibidem, etiam ab hostibus Tarta-
 ris, qui loca illa sacra violare non
 audebant, diu incolumes agebant.

III. Ut Monachi privatae reli-
 gioni vocare ibidem commodè
 possent. Quidam enim ibidem in
 cellis Psalmos aliasquè preces per-
 agebant. Alii, corpora sua jejuniis
 atquè vigiliis maceraturi, ultrò se
 antris istis includebant, pane mo-
 dico & oleribus victitantes, ut Ni-
 cetus, Laurentius, Nikon, Eustatius, Pi-

minus & alii, in quibus antris ea
 nonnulli permanebant constan-
 tiâ, ut nec *Jhumenorum* (Abbatibus
 ita Græcorum imitatione, quasi
 τῶν ἡγχιμένων vocant) autoritate
 & mandato, nec horrendis fatana
 spectris atquè tentationibus ex-
 trahi inde in lucem possent, qua-
 les *Isaacus* & alii Monachi erant.
 Adcò primitus Christiani pietate
 abundabant atquè religione, quæ
 tam pia exempla miramur qui-
 dem omnes, sed imitamur paucis-
 simi. Utinam, loco antrorum
 subterraneorum, supra domorum
 nostrarum terraneis inclusi cellis,
 Musæis, aut cubiculis, DEUM eo
 animi devoti ardore coleremus!
 Sed hodie nobis veterum pietas ac
 religio obsolescit, nostra autem
 juniorum aut jejuna nimis est, aut
 omninò nulla.

IV. 3. Tandem & hoc animo religiosi illi Patres Rutheni propria effodiebant in Cryptis antra, ut vivis cellæ aut facella, mortuis verò certa essent Mausolea & dormitoria. Etenim ex Lege & consuetudine veteri sua quisque Cryptâ, atquè cellâ fasciis instar infantium, & imitatione Ægyptiorum cadaverum, circumvoluti post fata reponerantur. Quorum solennes exequias, atquè defunctorum corporum ornamenta, nec non Monachorum nœnias & lachrymas subjecta schemata palam spectanda proponunt. In quibus inter alia exequiæ THEODOSII Jhumenis seu Abbatis, Cryptæ minoris Kijoviensis auctoris, facibus accensis, ac frequenti tum Clero, tum populo, solenniter instituantur. Ubi in sandapila defuncti

Theodosij corpus fasciis, adinstar
 infantis, circumvolutum, palam-
 què spectandum à Monachis sui
 Ordinis in Cryptam solenniter de-
 portatur. Qua ratione etiam reli-
 qui Monachi, quos Rutheni INOK,
 quasi unicos, nec non CZERNIEC,
 hoc est nigros ab habitu Mona-
 chorum atro vocitant, terræ man-
 dantur.

RATIO SEPELIENDI DE-
 FUNCTOS IN CRYPTA.

FIGURA. A.

V. Sanctiori ergò fine antra in
 Oriente habentur, quàm quidem
 nonnullæ alibi specus: Exempli
 gratia Antrum illud Trolhetta-
 num in Norwegia sub ipsa hians
 Cataracta, furum & latronum

E X E Q U I Æ S A C R Æ

CRISTIANI

EVANGELIUM

ET QUI SACRA

receptaculum olim & hodiernum est, quod ego meo ipsius periculo comperi.

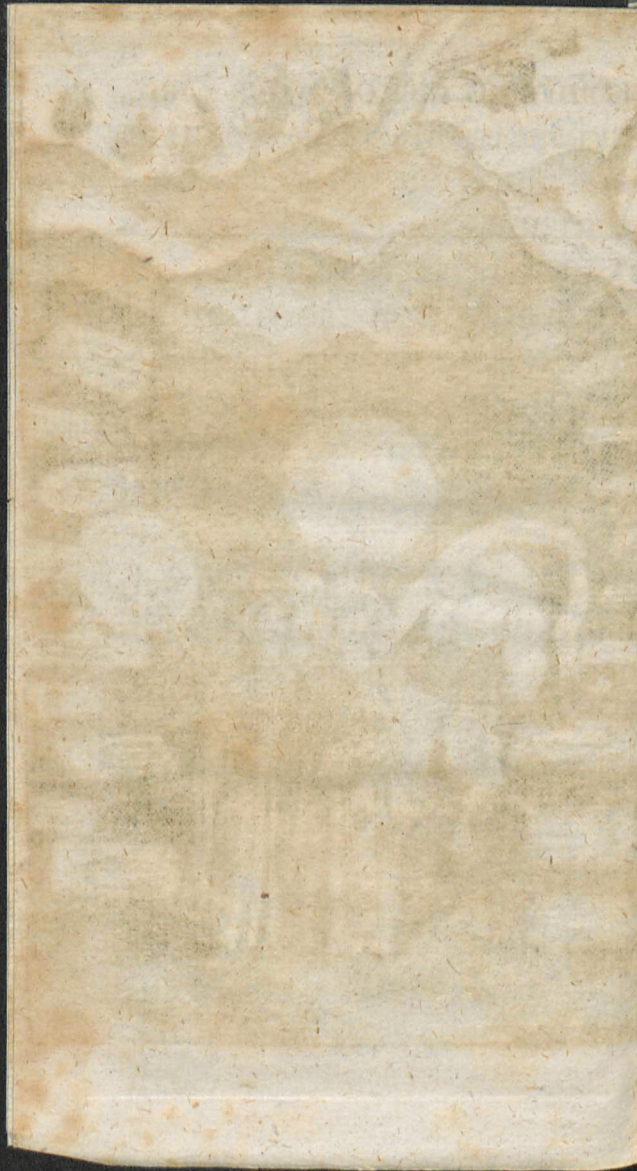
VI. Solet autem Presbyter Kijoviensis Feria prima Paschatos, sacris antelucanis peractis, cum aliquot fratribus in Cryptam descendere, defunctorum Patrum corpora invisere, eaque sacro thure suffumigando preculas aliquot ex more recitare. Quo facto mortuos alloquitur exultabundus hisce verbis: *Sancti Patres & Fratres, hodie CHRISTVS fracto Mortis jaculo à Mortuis resurrexit!* Cui comites fratres respondent: *Verè surrexit CHRISTVS DOMINVS.* Quibus dictis, corpora denuò infumantes, abeunt. Res sanè mira in Crypta illa, imperante Roxolanis Simeone Alexandrowicz sub Archimandrita Kijoviensi Nicolao

colao, accidit. Cum enim Presbyter quidam Dionysius in Crypta sacris supra memoratis suffiendo operaretur & tandem pro more mortuos hisce verbis: *SANCTI PATRES & FRATRES, hodie CHRISTVS, fracto Mortis jaculo, resurrexit à Mortuis, inclamaret; Continuo Crypta illa, quasi terræ motu concussa, vociferans Presbytero respondit: Verè CHRISTVS DOMINVS resurrexit, ô Pater Dionysi: Nestor in Πατερικῶ cap. ult. Vide autem Visitationis hujus schema sequens:*

VISITATIO PASCHALIS
CORPORUM IN CRYPTIS.
FIGURA C.

VII. Hujus visitationis vest

gia invenio Hierosolymis Marc.
16. ubi Maria Magdalena, cum re-
liquis mulieribus fidelibus posthu-
mum unctiois officium corpo-
ri CHRISTI Dominiquè sui præsti-
tura, sepulchrum, die à morte e-
us tertio, summo manè invise-
bant. Idem olim Hebrone facti-
tatum procul omni dubio. Quin-
mo Matth. 23. Judæos sepulchra
Prophetarum magno honore ex-
ornasse, Domino ne quicquam
d improbante, legimus. Missis
iliarum gentium, ut & Ecclesiæ
primitivæ exemplis, unicum, quod
Hafniæ in Dania summa cum vo-
uptate spectavi, adjiciam. Re-
eptum ibi more atquè consue-
tudine veteri est, ut superstites li-
eri, sepulchra Parentum aut co-
natorum, singulis diebus solis,
oris matutinis, aut ipsimet visi-
tent

tent lachrimabundi, aut misso
feruo vel ancilla sepulchrorum
tumbas ac inscripta Epitaphia ro-
sis, liliis, ruta, verbena, aliisque
elegantissimis floribus conspergi
atque exornari jubeant, memori-
am suorum etiam post fata ho-
norabilem sibi atque gratissimam
hoc testantes pietatis officio. Id
honoris Beati quoque Patris no-
stri Lutheri manibus Wittebergæ
in templo arcis habetur adhuc,
sed maximè Magdeburgi in cœ-
nobio Augustinianorum, quò ut
supra dictum est, cellam atque lig-
neum Lutheri lectum videndi stu-
dio, multi tam illustrium, quam
è plebe promiscua concurrunt;
nec vidisse locum tam religiosum
quondam Monachi contenti, et-
iam in lecto ejus recumbunt; ali-
quoque assulas è lecto cultellis ab-
scis

SERTUM DEIPARAE VIRGINI SACRUM, cuius flores stellae sunt
 Sertae in quibus nomina Abbatum & Archimandritarum à primis auctoribus
ANTONIO & THEODOSIO, tanquam à Sole & Luna Ordine inscripta, in
 templo eiusdem Deiparae Crypto Kijoviensi, extant.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1100 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60637

scissas, in memoriae gratiam & ostentationem secum asportant. Quapropter lectus ille adeo confusus & distractus est, ut vix jam suis consistere basibus queat. Sunt tamen, qui memores beneficii divini, DEO pro accensa per incomparabilem servum suum Lutherum in ipsis Antichristi tenebris Evangelii luce devotas, in genua procumbentes, agunt gratias. Et hi sanè sanctorum tumbas visitant omnium sanctissimè. Sed pergamus.

CAPUT IX.

De

SPECIEBUS CRYPTARUM RUTHENICARUM.

SUMMARIUM.

1. *De Crypta Pieczoro Moscovitica non constat.*
2. *Mo-*

2. *Moscovitarum barbaries.*
3. *Crypta Borysthenidæ Kijoviensium nobilissima.*
4. *Crypta ANTONIA præstat THEODOSIÆ.*

I.

Nestor, in sæpius adducto libro Sclavonico Πατερικόν dicto, obiter duntaxat aliarum quoque Cryptarum facit mentionem. Et, quantum conjicere licet, prima Crypta Ruffiæ in oppido Berefta ab Hilarione Viro religioso effossa, quam postea aliquanto tempore Theodosius in ætatis Monasticæ tirocinio incolebat.

II. Altera Crypta est Barasensis (vulgò *Pieczara Barareska*) quam Antoni primum fuisse antrum Nestor tradit.

III. Tertia ad Urbem Czerniechoviam ostenditur, quæ ab Antonio adolescentiore, itidem effos-

effossa est. Hanc ad Kijovienses
usque Cryptas sese subterraneis
porrigere meatibus imperita affir-
mat plebecula.

IV. Quartam celebriorem op-
pidum Moscoviæ P I E C Z O R A,
à Crypta quam continet, sic di-
ctum, inquè ipsis Livoniæ finibus
situm, ostentat. Cujus Cryptæ
videndæ studio ardens cum anno
superiore iter faciens in idem op-
pidum *Pieczora* divertissem, Mo-
nasteriumquè loci illius sanè mu-
nitissimum, atquè templum Di-
væ Mariæ Sacrum, ingredi cum
turba frequente vellem, à custo-
dibus Portæ non sine probrosis
convitiis rejectus sum. Ea enim
Moscovitæ sunt barbarie, ut nul-
la exteris humanitatis officia præ-
stent, unde nullum in Moscovia
aut rarissimum est Xenodochi-
um

um; imò Christianos Occidentales, tam Pontificios quàm Evangelicos, impuros ac degeneres, se verò solos genuinos & Orthodoxæ Ecclesiæ pullos esse reputant: Unde plebs illorum *Pravvostavvny*, sacerdotes autem & sacri-
 ficuli *Prepodobni*, *Bobonosni*, id est Reverendi & Deiferi vulgò audiunt. Hinc de ea nihil quicquam certi tradere Lectori possum.

V. Nobilissima omnium, uti Metropolis Ruffiæ Kijovia, ita singulariter Crypta duplex Kijoviensis ad ripam Borysthenis, sub monte edito est, in quo Monasterium templaque aliquot celeberrima spectantur eleganter. Sub monte autem Cryptæ visuntur duæ, altera *ANTONII*, altera *THEODOSII*, qui ambo, ut supra

prà dictum est, Cryptarum istarum Auctores olim, nunc Patroni earundem à Ruthenis salutantur. Prima quidem ANTONIA, cujus paginam & inscriptionem littera geminata A A. Altera est THEODOSIA, cujus paginam & inscriptionem   signant. Quæ duæ Cryptæ tamen impares sunt, & altera ambitu sinuum, cellarum, inquè eis repositorum Patrum Kijoviensium copiâ superat alteram. Etenim Crypta Antonia I. Amplior longe est THEODOSIA. II. Pluribus magisque sinuosis flexibus, quas Rutheni plateas vocant, nec non cellis distinctior; imò Crypta ANTONIA Labyrinthus est perplexissima, adeoque Kijoviense Russorum miraculum: quippe ingressus eam homo meatuum ignarus, teste

Archimandrita ibidem celeberrimo, sine ductore exire nequit. III. Crypta ANTONIA plurima Divorum Ruthenorum corpora possidet, cum in THEODOSIA pauciora quiescant. IV. Crypta Antonia illustriores dignitate ac meritis Viros ostentat, nempe Metropolitae, Episcopos, Principes, & alios commatis eminentioris, cum Theodosia tantorum Patrum atque Heroum Principum sterilis admodum sit. V. Crypta tamen Theodosia, pluribus sub terra faberrimè constructis Sacellis, quàm quidem Antonia, gaudet. Repete quæso, Lector, & confer inter se utriusquè Cryptæ ideam suprâ delineatam. Et quia nobis adire eas per loci longum admodum interval- lum atque distantiam non licet,
hic

hic eas contemplare, ac Roxolanorum hominum ingenium atque devotam religioni industriam mirare.

CAPUT X.

De

CORPORIBUS IN CRYPTIS KIJOVENSIBUS REPOSITIS.

SUMMARIUM.

1. *Catalogus Patrum & Heroum in Cryptis dormientium.*
2. *Religio privata subterranea.*
3. *Πρόσφορον panis Græco Ruthenorum Eucharisticus.*
4. *Non omnes in Cryptis dormientes Catalogus recenset.*

I.

Corpora illa in utraqùè Crypta
 tùm integra fatoquè Morta-
 libus communi nondum corru-
 pta, tùm corrupta atquè in terram
 matrem redacta sunt; nonnullo-
 rum tamen *σκελετα* & crania oleo
 hodienum scatent. Cum autem
 nomina defunctorum, non omni-
 um quidem, sed tantùm præci-
 puorum Patrum atquè Heroum
 ipsa Cryptarum schemata indi-
 cent; quapropter hic loci ea dun-
 taxat recensebo nomina, quæ Ru-
 thenorum Historicus Chronolo-
 gus Nestor in *Πατερικῶ* ordine
 suo indicat. Tu Lector benevo-
 le, singulorum corpora atq; tum-
 bas sive cellas, in quibus repositi
 jacent, in suis Cryptis inquireto.
 Suntquè

CATALOGUS PATRUM PRÆCIPUORUM
IN CRYPTIS KIJUVIENSIBUS DORMIENTIUM.

- I. ANTONIUS, Cryptæ Majoris Antoniaë fundator, primusque Monachorum Græco-Ruthenorum auctor.
- II. THEODOSIUS, Cryptæ Minoris Theodosiæ fundator.
- III. STEPHANUS, Ihumen seu Abbas.
- IV. NIKON, Ihumen seu abbas.
- V. BARLAAM, Ihumen seu Abbas.
- VI. EPHREM, Eunuchus.
- VII. ESAIAS, Thaumaturgus Episcopus.
- VIII. DAMIANUS, Presbyter.
- IX. JEREMIAS, Monachus annosus admodum.
- X. MATHÆUS, perspicax spectrorum observator.
- XI. ISAAC, tentatus à Satana.
- XII. NICETAS, clausus in Crypta, post-

hac Episcopus Novogrodiensis cre-
atus.

- XIII. LAURENTIUS, Clausus.
 XIV. ALYMPIUS, Pictor miraculosus.
 XV. AGAPETUS, Medicus miraculosus.
 XVI. GREGORIUS, Thaumaturgus.
 XVII. MOSES, Ungarus strenuus castita-
 tis vindex.
 XVIII. JOHANNES, afflictus.
 XIX. MARCUS, fossor Cryptarum.
 XX. THEOPHILUS, religiosus.
 XXI. PROCHORUS, Thaumaturgus.
 XXII. THEODORUS, tentatus.
 XXIII. BASILIUS, familiaris Theodori.
 XXIV. PIMINUS, Jhumen seu abbas.
 XXV. SPIRIDON, Pistor Proosphorum
 XXVI. NICODEMUS, Pistor.
 XXVII. EUSTRATIUS, Jejuniis & mar-
 tyriis clarus.
 XXVIII. NIKON, Monachus captivus.
 XXIX. KUKSZA, Martyr.
 XXX. PIMINUS, Jejuniis clarus.
 XXXI. ATHANASIUS, Monachus in
 Crypta clausus.
 XXXII. NICOLAUS SWIATOSZ, Dux
 Czerniechoviensis.
 XXXIII.

- XXXIII. ERASMUS, Monachus negligens, sed postea frugi.
- XXXIV. ARETAS, Monachus avarus, postea poenitens.
- XXXV. EVAGRIUS, Diaconus { Fratres
- XXXVI. TITUS, Presbyter { odiosi.
- XXXVII. NIFONE, Episcopus Novogrodenfis.
- XXXIIX. ONESIPHORUS, Monachus.
- XXXIX. POLYCARPUS, Archimandrita Kijoviensis.
- XXXX. NICOLAUS,
- XXXXI. DIONYSIUS, Presbyter.
- XXXXII. NESTOR Chronologus Ruthenus.
- XLIII. SIMON, Episcopus Wlodimiriensis & Susdaliensis.
- XLIV. CAPITA, miraculosè oleifera.

II. In hoc Patrum Kijovio Cryptanorum catalogo occurrunt quaedam Lectori haut satis obvia, quæ paucissimis explicata dabo. 1. Vox Jhumen, quæ est vox origine Græca, quasi dicas *ἡγέρματος*,

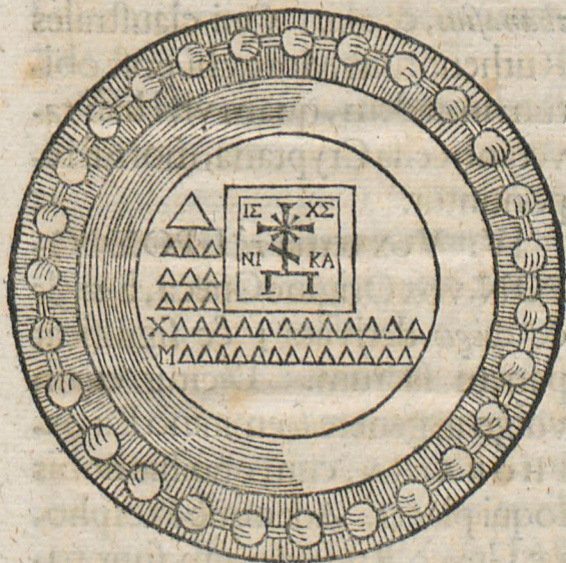
id est, Dux, Princeps, Primas, Ruthenis autem Ithumen significat idem quod Latinis Regularibus Pater Prior, Abbas, Primas, Præfectus seu Præpositus Monasterio: Poloni eum vocant *Ociec Starsty*. Germanis *ein Probst*. Sunt autem in Catalogo *Stephanus, Barlaam Nikon, Piminus*.

III. 2. VOX CLAUSUS. Clausi dicuntur Monachi Græco Rutheni, qui, nuncupato voto, sese cellæ aut cubiculo subterraneo in Crypta, religionis privatæ gratiâ, ita aggestâ untiquaquè terra includere, ut vix foramen, subministrandis cibo, potui aliisque necessariis pateat. In qua cella Cryptana religiosi Viri Psalmis recitandis, precibusquè ad DEUM fundendis occupabantur: item jejuniis, vigiliis, aliisque negotiis ipso-

ipforum conditioni convenientibus corpora sua tum expiandorum peccatorum gratia, tum propter opus Meriti (quem errorem, cum Pontificiis communem habent) emacerabant. Suntquè in Catalogo recensito, *Laurentius, Athanasius, & alii*. Qui claustrales Ruthenorum Monachi post obitum in eadem, quam vivi habitaverant, cella Cryptana, mortui reponuntur.

IV. Vox tertia τὸ ΠΡΟΣΦΟΡΟΝ, vox Origine Græca, à πρὸς & φέρω derivata; & significat panem sacrum. Dicitur etiam vulgo in genere foeminino ΠΡΟΣΦΟΡΑ, RÆ, cum quo hic nobis loqui placet. Adeoque Prospora Græco Ruthenorum sunt panes sacri minuti, quibus sacerdotes in administratione Cœnæ Dominicæ

nicæ utuntur, eumquæ tunc panem sacramentalem vocant. Hujus Prosporphæ figuram quantitatemquæ ab ipsis Græco Ruthenis religiosis acceptam tecum, Lector Benevole, communico :

Cujus Prosporphæ inscriptio in superiore Crucis facie IΣ. XΣ. legitur

tur JESUS CHRISTUS: in inferiori autem ΝΙΚΑ, Victoris Christi victoriam peccati, mortis & fatanæ significat. Quam Proosphoram sive panem in ipso consecrationis sacramentalis actu Presbyter concisam minutim in calicem aureum vino plenum immittit, atquè ita, peracta consecratione, Communicantibus utramquè speciem, more apud ipsos recepto, cochleari aureo oblongiore, in os ingerit leniter: qua de re consule Eucharologion Græcorum.

V. Sed alius insuper est Proosphorarum istarum usus: Nam simul atquè Christianus sacrâ potitus est Eucharistiâ, assumpto præterea panis & aquæ vehiculo, adstans puer paropsidem argenteam vel stanneam sustinens, singulis sacræ epulæ convivis (inter quos etiam

iam infantes bimulos non sine stupore observavi) unicam inde porrigit Prosporphoram, quam illi sudario involutam secum domum asportant, ut sit illis accepti S. S. Sacramenti monimentum. Sed hæc & plura alia in Euchologio Græcarum Ecclesiarum, Parisiis edito legi possunt. Hæc enim ego ὡς ἐν παραδόξῳ.

VI. Cæterùm nondum omnes in Cryptis dormientes Patres hic recensiti sint. Siquidem NESTOR & Patres Rutheni plures quidem, imò sicut olim stellæ cœli Abrahamo, ita in Cryptis Kijoviensibus dormire innumerabiles Viros divinos, quorum corpora nequè incorrupta nequè resoluta & integra adhuc esse affirmant. Veruntamen, quemadmodum capigum oleiferorum nomina nesci-

ve-

verunt penitus : ita nec cœterorum in Cryptis dormientium hominum nomina vitæquè eorundem rationem tradere, hæctenus potuerunt. Obtendunt causam, quia frequentibus Tartarorum bellis & Bibliothecæ illorum direptæ sunt & periti Cryptarum aut periere omninò, aut fuga alio dilapsi evanuerunt. Quorum autem monumenta atquè nomina Ruthenis celebrantur adhuc, ea tùm in libro Πατερικόν auctore Nestore annotata sunt, tùm in Tabula stellata eleganti schemate infra depicta sunt.

CAPUT XI.
IN QVO PROBLE-
MA PROPONITUR:

Quænam sit causa incorru-
ptibilitatis corporum ab annis
ampliùs sexcentis in Cryptis
kijoviensibus dormi-
entium?

SUMMARIUM.

1. *Cura sepulturæ mortalibus anxia.*
2. *Objectiones contra sanctitatem Patrum,
in Cryptis dormientium integrita-
tem corporum promerentem.*
3. *Grata posterorum Ruthenorum erga Pa-
stores suos memoria.*
4. *Privilegium incorruptionis Patriarchis
& omnibus Vet. & N. T. Sanctis
negatum, & soli CHRISTO da-
tum est.*
5. *Corpora Magorum trium Colonia Agrip-
pine.*

I.

ITa semper erat omnium ferè
gentium ingenium, ut quoties
ultima humanitatis fata animos
earū subibant, corruptionis cor-
porum suorum consternati metu,
quidam Cryptas sibi abditosque
sub terra cuniculos fodere, alii o-
pobalsāmo aliisque unguentis &
aromatibus corpora eā inficere
curā atque diligentia solebant, ut,
factā animæ jacturā, minimum
corpora ita inuncta servarentur,
ne omnia mortis essent omnino.
Hinc etiam inter nos Christianos,
quibus Oracula DEI mortisque
Divinæ Jesu Christi participium
omnem diei supremæ corruptio-
nisque fatalis eximere metum de-
bebant, quotusquisque ditiorum
non Cryptulam cineribus suis in
Coemiterio, aut in ipso DEI sacra-
rio,

rio, maturè dedicat. Hinc etiam Lappones sub Polo Arctico frigentes eo amoris erga suos demortuos calore ardent, ut parentes, conjuges, liberos, aut cognatos suos, etiam post mortem, incorruptos esse velint. Adscribam quæ Magnus hoc seculo Eruditionis in Regiâ & celeberrima Svecorum Academia Upsaliensi vindex & auctor JOHANNES SCHEFFERVS, Fautor & amicus meus observandus, in sua Lapponia cap. 27. pag. 315. de Lapporum sepultura stylo tradit purissimo atque elegantissimo. *Capsa*, inquit *funebri* plerumque est ex trunco arboris excavato. Sed, ubi materia formande capsæ ipsis deficit, quod fit, cum in nudis montibus Norvagicæ vicinis versantur, defuncti cadaver communi tubiculo sive trahæ suæ, quam appellant

AKIA, capsâ loco imponunt, & pag. 316. Aliqui nudâ terrâ obruunt defunctum una cum traha. Aliqui traham cum defuncti cadavere undiquaque muniant stipitibus arborum subtus, superne, ac à lateribus, ne facile situm contrahat & corrumpatur, cadaverque laceretur ac devoretur à bestiis feris. Imò ob hanc causam quidam Lapponum defunctorum suorum cadavera in speluncis reponunt, osque eorum obturant lapidibus. Idem Auctor celeberrimus, loco citato pag. 314. Gratum omninò Europæ obtigit beneficium, quod summi Svecorum Regis atque Regni Senatoris & Cancellarii MAGNI GABRIELIS DELAGARDE sumptibus atque auspiciis, cura verò celeberrimi hoc seculo in re literaria Auctoris JOHANNIS SCHEFFERI, sepulta tot seculis UPSALIA ANTIQVA,

nec non ignorata Lapponum tra-
 ha & Rangiferorum secreta Orbi
 palam facta sunt. Non prodiisset
 è desertis suis Lapponia, nisi ma-
 gnus Sveciæ Senator id jusfisset.
 Non legeremus hodie attoniti, in
 Lapponia exilii Protoplastorum
 nostrorum è Paradiso, ob crimen
 admissum læsamq; Creatoris glo-
 riosi atque benedicti majestatem,
 ejectorum vestigia, nisi ea SCHEFF-
 FERUS noster presfisset felicissimè:
 quo nomine, & magno SVECIAE
 COMITI, & Academiae Upsalien-
 sitanti Auctoris nutricibus, singu-
 lares ac ingentes gratias Orbis de-
 bet literarius. Sed ad nostram Ki-
 joviam.

II. Corpora Patrum Rutheno-
 rum in Cryptis Kijoviensibus à
 multo jam tempore reposita, sin-
 gula singulis cubilibus collocata,
 fasciis-

fasciisque adinstar infantū obvoluta dormiunt. Cum facies eorum videas, non σκέλετα vides, sed facies sua cute vestitas, suisque ex naturæ ingenio efformatas lineamentis. Quod quidem novum sub Sole non est, cum & in Crpytis Ægyptiorum à multis seculis cadavera humana jaceant, cujus simile fasciis obvolutum corpus Ægyptium Lugduni Bataavorum in camera Anatomix, inter alia Orbis Κειμήλια, cum ibi Musis navaremus operam, cum stupore spectabamus aliquoties. Hoc tamen eis discrimen intercedit, quod Ægyptia corpora balsamo & variis aromatibus imbuta, adeoque hac ratione præmunita à putredine sint; quod autem Sanctorum suorum corporibus fieri Kijovienses negant, cum ibi nec

balsamum detur ullum ; neque aromatum copia.

III. Quod si Kijovienfium Patrum corpora nullo tineta bafamo, aut aromatibus infecta funt, & tamen tot jam feculis immota, & nec quicquam corrupta aut putrefacta funt, adeoque fi hiftoria rei hujus certa omnibusq; vera eft numeris, profecto eft, quod plus fatis demiremur, & cujus rei videndæ gratiâ Kijoviam, fecundo Pripeto ac Borysthene profecti Cryptas illas adeamus. Etenim ibi, Cryptis sæpe hiantibus, aet quandoque mutatur, atque crebris exterorum atque Monachorum ibidem incluforum commentionibus, nec non facularum ardentium, aut etiam thuris Sacri in Vifitationi Pafchali &c. fumigationibus variè afficitur, aut infi-

citur

citur potiùs ; & tamen mortuorum corpora , aëre tam variè affecto , permanent semper eâdem formâ , atque integerrima.

IV. Sunt qui in Cryptarum illarum sinuosis concamerationibus aërem spiritu lapidifico affectum exhalare , quo spiritu infecta corpora lapidum instar pridem obriguisse , atque etiamnum sic concreta permanere putât. Sed hoc argumentum Rutheni experientia multifariâ refutant. Dato enim hoc in gratiam disputantis , non tamen concessò omninò , quod corpora Patrum kijoviensium isto vel alio quodam spiritu forti infecta obriguerint ; cur autem non omnia ibidem sepulcorum hominum corpora in sua obriguere integritate ; sed plurimorum ossa vetustate attrita sunt ,

nonnullorum etiam ossa & corpora, ex lege mortalitatis attenuata, ac postmodum in pulverem soluta, omninò evanuerunt? Meritis ergò Patrum id unicè attribuendum esse volunt.

V. Adducam ex Πατερικῶν Ruthenorum Doctorum apologiam, in qua integritatem atque causam ejusdem, nempe Sanctorum Kijoviensium Merita oppugnantium argumenta refelluntur.

OBJECTIO I.

Præstare id natura potest, ut corpora Patrum mortuorum in Cryptis Kijoviensibus incorrupta longo tempore maneant. Ergò hanc ob rem corpora illa sancta dici nequeunt.

RE-

RESPONSIO RUTHENORUM.

Peripatetici cum suo Stagira putredinem corporum naturalium ita definiunt: *Putredo est interitus caloris naturalis in humido, causatus à calore externo.* Etenim calidum nativum ficcitate, tanquam termino, humidum radicale circumscribit, nec patitur humidum illud diffluere. Deficiente autem calido nativo, humidum quoque radicale & nativum, termino circumscribente se destitutum, facile diffluit. Quæ dissolutio fit à calore externo, qui sese in humidum radicale corporis emortui insinuavit. Definitionem autem hanc esse veram ipsius Philosophorum principis Aristotelis rationibus probo.

I. Corpora putredini obnoxia, post exhalationem caloris naturalis, ob humorem solutum atque diffluentem, mollescunt. Quo humore sublato corpus vermibus scatet, tandemque pulvis & terra remanet, *Aristoteles 4. Meteor.*

II. Corpora naturalia, dominante calore æstivo, vel flante Austro, facilius corrumpuntur, acescunt, aut omninò putrescunt, quàm quidem hyeme.

III. Corpora frigida, glacies & metalla non putrescunt: quia calor externus prævalere frigori ipsorum interno nequit, actio autem superans est à fortiori, quem admodum corpora naturâ calida non faciliè corrumpuntur, quod ipsum in aromatibus, sulphure & aliis videre est: in his enim corporibus

ribus calidum internum potenti-
us est externo.

IV. Corpora in motu conti-
nuo haud facile putrescunt, quæ
verò quiescunt, citò corruptioni
sunt obnoxia, quod in aqua con-
tinuo fluente, & puteana immo-
ta, quæ citius corrumpitur, quam
fluitans, observatur: ita etiam re-
liqua corpora Naturalia paulò
crassiora, & quidem carnosa, pu-
tredini sunt obnoxia. Atqui ni-
hil horum de corporibus Patrum
in Cryptis Kijoviensibus quiescen-
tium affirmari potest.

Quibus fundamenti loco ar-
gumentis præmissis, porrò Ad-
versario nostro istud Dilemma
Physicum propono: Corpora Pa-
trum Crypto Kijoviensium, aut
habent calorem nativum inter-
num, qui est instrumentum vitæ

conjunctum; aut non habent. Si habent, tunc non sunt emortua, sed adhuc viventia: vita enim humana ex sententia omnium Philosophorum, in calido & humido naturali radicatur atque consistit. Si autem, quod quidem certissime est verum, calorem nativum internum non habent. Ergò humidum nativum à calore externo affectum facile in corporibus ipsorum resolveretur, & putrefactio corporum necessariò sequeretur, adeoque Paradisiaca illa mortis sententia: *Pulvis es & in pulverem reverteris.* Gen. 3. in corpora Patrum Kijoviensium jam pridem executioni mandata fuisset.

V. Insuper Adversarius Theologorum sententiam colophonis loco probè expendat, qui meritum

tum (causam meritoriam) putrefactionis esse peccatum communiter statuunt. Quod si ita est. Ergò corpora Patrum kijoviensium in Cryptis non naturaliter, sed supranaturaliter, adeoque propter merita sua tamdiu supersunt integerrima.

OBJECTIO II.

Cryptæ Kijovienses sunt locus conservativus corporum, eadem à putredine prohibens. Hinc non mirum est corpora Patrum ibidem recondita non esse tanto jam corrupta tempore. Antecedens probatur exemplo Cryptarum Ægyptiarum, in quibus corpora à multis seculis non esse putrefacta, sed hætenus incorrupta manere, Boterus fol. 218. Parte 1. lib. 3. tradit.

RE-

RESPONSIO RU-

THENORUM.

Negamus Antecedens in Cryptis kijoviensibus esse locum conservativum corporum. Pifito autem, quòd contrà experientiam ratio nihil quicquam statuere possit; attamen Antecedens nihilominus esse falsum hoc evinco argumento: Si Cryptæ kijovienses locus corporum humanorum conservativus essent, tunc oppositum seu contrarium, scilicet putredinem seu corruptionem, præstare haud possent. Atqui jam præstant. Ergò non sunt locus corporum humanorum conservativus. Majoris Propositionis consequens est verum: namque oppositorum causæ per se sunt oppositæ. Minorem experientia

tia oculari, adeoque ipsis rerum testimoniis, probamus. Sunt in Cryptis Kijoviensibus aliquot ossium strues, hominum eorum, qui ut corpora sua diu post fata cum aliis superessent incorrupta, ibidem reponi voluere. Quin & Sanctorum quorundam ossa duntaxat, corpore jam resoluta, spectantur. Cum itaque corpus humanum putrefactioni ex conditione naturæ sit obnoxium, Cryptæque nostræ Kijovienses per se & sua natura illud solvant & corrumpant; ea propter destructivæ potius corporum, quam conservativæ dicendæ erunt. Exemplum Cryptarum Ægyptiarum huc nihil facit, cum nec Boterus, eas loca esse corporum humanorum conservativa statuatur, sed ideò incorrupta ibi durant, quod balsamo

famo Judaico ac refinâ cedrinâ infarta, linoquè xylyno obvoluta sint. Præstat igitur Philosophum audire, qui hominem etiam supra sphæram Lunæ constitutum, non quidem à calore externo, qui in ea regione non datur, sed ex conditione naturæ propriæ mortuum, nihilominus tamen corruptum iri, rationibus asserit gravissimis, *Arist. lib. 1. de Cælo, Text. 100.*

OBJECTIO III.

Corpora Patrum Kijoviensium, balsamo, succo cedrino peruncta, aut aromatibus variis arte condita sunt. Ergò ideò non corrumpuntur.

RESPONSIO RUTHENORUM.

Corpora rebus odoriferis peruncta

uncta tantisper odorem ex se emittunt, quoad vis condimentorum in eis viget, quod etiam omnibus rebus odoriferis accidit, quia, virtute pereunte, etiam odor cum corporibus ipsis evanescit. Atqui è corporibus Patrum Kijoviensium nullus omninò odor, nec foetor exhalat. Ac etiam si demus, ea aromatis infecta esse aut unguentis; attamen, evanescente successu temporis virtute illa ac odore conservativo, corpora sanctorum nostrorum, nihilominus tandem putrescerent sensim ac evanescerent.

OBJECTIO IV.

Sancti isti, quorum corpora in Cryptis Kijoviensibus incorrupta dormiunt, vixerunt illa Christi-

H

stia.

ftianorum serenitate, cum Orientales Græcorum & Occidentales Latinorum Ecclesiæ tanquam sorores germanæ in mutuo amplexu, hoc est, in unione Fidei, adhuc perseverarent, cujus Unionis recuperandæ gratiâ nos in sacrificio Missæ incruento ita supplicamus: *Da nobis uno ore & uno corde confiteri & laudare gloriosissimum nomen tuum Patris & Filii & Spiritus S. &c.* Ergò corpora Patrum illorum tam beato Ecclesiæ Christianæ tempore viventium, ob unionis illius sanctissimum consortium dono incorruptibilitatis à DEO donata sunt.

RESPONSIO RUTHENORUM.

Conversio & baptizatio Ruthenorum

enorum universalis atque ulti-
 ma Anno Æræ Christianæ Mil-
 lesimo, secundum Baronium An-
 nal. Tom. II. Aut Millesimo & o-
 ctavo, imperante eoquē in exem-
 plum subditis omnibus primū
 baptizato Wlodimiro Swiatoslao
 Duce, facta est. Jam autem San-
 cti isti Kijovienses sub eodem
 Wlodimiro Swiatoslao, post Ba-
 ptismum ejus, primum Cryptas
 illas fundabant. Ergo demum,
 post triste illud divortium ac se-
 cessionem Ecclesiæ Græcorum Ori-
 entalis ab Ecclesia Latinorum
 Occidentali, Cryptas kijovienses
 viventes Patres colebant, & mor-
 tui ceu conditoria sua occupa-
 bant &c. Quapropter, Lector Or-
 thodoxe, invidorum objectiones
 nihil quicquam te moveant.

VI. Et hæc sunt, tum quæ ex-

teri Kijoviensibus obijciunt, tunc
 quæ kijovienses ipsis reponunt.
 Quæ omnia in hoc caput rec
 guntur: scilicet, Rutheni negant
 Patrum suorum corpora singul
 ri naturæ, loci conservativi, arti
 unctoriæ, aut etiam seculi ben
 ficio, tot jam seculis, manere in
 corrupta; sed hancce incorrupt
 bilitatem solis ipsorum meritis
 sanctitati vitæ eâ attribuunt religio
 ne, ut eam devotis cultibus, jeta
 niis, precibus, votis, eleemosytc
 vita monastico crypticâ, aliisque
 bonis operibus promeruisse sibi
 pud DEUM gloriantur, atq; imite
 tione cujusdam Ægyptii Regis
 laudes patriæ regniq; sui ita excu
 mantis: *Ægyptus nostra cælum* N
 etiam Russi exultantes clamite
Kijovia nostra cælum est. Cur nro
 terra? Cur Cœlum est? Quia (st
 q

quiunt in Πατερικῶ) sunt in Ho-
 rizonte nostro Planetæ illustrissi-
 mi I. *Saturnus*, Sanctus JOHAN-
 NES, cujus anima eo erat in pec-
 cando frigore, ut castitas ejus nul-
 lis illecebris ad libidinem carna-
 lem incendi potuerit. II. Habet
 Kijovia nostra suum *Jovem* S. MI-
 CHAELEM SWIATOSSIIUM
 Ducem Czernichoviensem, qui &
 Natalium splendorem & Digni-
 tatis Ducalis celsitudinem, cum
 tenui vitæ Monasticae conditione,
 fortunas cum paupertate, purpu-
 ram cum cilicio, epulas unctio-
 res cum pane & aqua, metamor-
 phosi stupendâ ultro commuta-
 vit. III. Triumphat inter nos *MARS*
 Victor, S. MOSES Hungarus, qui
 eo animo cum Polona quadam
 foemina Principe, ceu Verus Chri-
 sti athleta, de castitate certabat,

ut ab ea nequè blanditiis ullis, ne
 promissis lautioribus, multo mi-
 nus exquisitis corporis cruciat-
 bus ad matrimonium cum ea in-
 eundum adigi potuerit. IV
 Præsides Kijoviæ *Sol* & Patronus
 eminentissimus S. ANTONIU
 ROXOLANUS, qui durâ & au-
 stera vitâ multorum corda & an-
 mos serenabat, & amore Christi
 omnes incendebat. V, Gaud-
 mus nostra quoquè *Venera* a
 Phosphoro S. HILARIONE, qui
 ante exortum in Russia solem An-
 tonium, Cryptam in Berestov
 effoderat, in qua etiam religio
 ac piè vitam egit, & absolvit. VI
 Spectatur apud nos admirabilis
 ræquè in coelo ostentationis *Mer-
 curius* S. SIMON Episcopus Su-
 dalensis, qui ea in studiis erat in-
 dustria atquè labore, ut Vitas S.
 P

Patrum Crypto - Kijoviensium
 prolixè ac bonâ fide conscriptas
 Orbi Christiano traderet. VII. Cla-
 ret in Cœlo nostro LUNA illu-
 strissima S. THEODOSIUS,
 qui, acceptis à sole suo serenissimo
 S. Antonio austeræ vitæ Legibus
 atquè exemplo, præ cœteris Pla-
 netis, in tenebris mundanæ luxu-
 riæ, vitæ piæ & bonorum ope-
 rum facem Mundo præferebat.
 Sunt præterea in Cryptis ac Cœ-
 miteriis Kijoviensibus centenæ
 hominum clarorum stellulæ, ob-
 tutui Spectatorum obviæ. Ha-
 tenus Rutheni è Πατερικῶ. Qua-
 rum quasdam imago sequens in
 templo Divæ Mariæ virginis Dei-
 paræ in Monasterio Pieczaro-Ki-
 joviensi suspensa una cum Inscri-
 ptionibus suis exhibet, quam ima-
 ginem Rutheni Cœlum Kijovien-

se; alii fertū stellatum è catena suspensum vocant.

Sertum Deiparæ Virgini sacrū, cujus flores ferti sunt stellæ, in quibus nomina Abbatum, & Archimandritarum, à primis auctoribus ANTONIO & THEODOSIO, tanquam à Sole & Luna, ordine inscripta, in Templo ejusdem DEIPARÆ Crypto Kijoviensi, extant.

Qui enumerat multam diem stellarum, & omnes nomine suo vocat, Ps. 147. (*)
 Oves illi in generationibus suis gloriam adepti sunt, & in diebus suis habentur in laudibus, Syr. 44. (*)

VII. Hanc igitur tam anno-
sam à putredine mortali immuni-
tatem atque integritatem corpo-
rum in Cryptis depositorum, nec
non omnia eorundem miracula
Religiosi Kijovienses meritis bo-
nisque ipsorum operibus attribu-
unt adeò, ut Sanctorum suorum
Ruthenorum merita propria uni-
cam & solam istius incorruptibili-
tatis causam esse in Πατριάρχῳ non
dubitent. Ast magnâ MERITI
CHRISTI injuriâ miraculorum
& salutis gloria meritis humanis
attribuitur. Profectò criminis ido-
latriæ reus est, qui, quam sibi so-
li MERITOQUE suo absolutissi-
mo CHRISTUS vindicat gloriam,
alienis Sanctorum meritis acce-
ptam ita fert, ut omnia bonis ho-
minum operibus miracula attri-
buat, nulla verò in CHRISTUM

transcribat: ubique merita Sanctorum crepat, nusquam CHRISTI MERITUM auditur. Sanè nobis Augustanæ Confessione addictis talis Religio, æterna esto religio atque piaculum.

VIII. Quod si incorruptibilitatis privilegium humana Divorum Kijoviensium merita, uti ferunt, à DEO reportant, cur, quæso, Patriarchæ S. Sanctissimi, Abraham, Isaac, Jacob, Sara, Joseph, & alii in Crypta duplici sepulti idem non obtinuerunt? Cur tres illi Magi, quos tres Reges vocant, majoribus longè ac divinius operibus clari, communi mortalium Lege exempti non sunt? Etenim corpora ipsorum (quæ vulgata est, quam nunc in medio relinquo, opinio) Coloniae Agrippinæ ad Rhenum ipsemet Anno 1664. in templo Cathedrati Triumphantis Regi

Regum in conclavi Altaris
 magni & eo quidem ardentiore
 desiderio spectabam, quia ab am-
 plius sesqui mille annis à Nativita-
 te JESU CHRISTI ΘΕΑΝΘΡΩ-
 ΠΟΥ incorrupta ibi ad miracu-
 lum superesse fando non semel
 acceperam. Ast ego ibi non tria
 corpora, sed tria solummodo cra-
 nia humana in tribus thecis aureis,
 cum inscriptione CASPAR, MEL-
 CHIOR, BALTHASAR, esse com-
 peri. Quare famæ tam incerta tra-
 denti iratus, iter meum ulterius in
 Belgiam Rheno secundo profecu-
 tus sum. Quod si tria ista Regum,
 aut Magorum potiùs, crania sunt
 σκέλετα; demirari satis non pos-
 sum, cur DEUS primorum CHRIS-
 TI clientum, eorundemque aut
 Regum aut Regii ordinis sapien-
 tum corpora exanima, primis ho-
 minum in Novo Fœdere tantis-
 que

que operibus conspicua, inque Canone sacro clarissimos Viros, post obitum, integritatis perpetuæ privilegio non donaverit? Eorum quippe opera non privata & paucis suorum, sed publica, & omnibus gentibus fuere in exemplum sanctissimum, atque publicè omnibus imitandum populis.

IX. Quid ego porrò ad hæc dicam? Ea hæctenus est post lapsum Originalem humanæ naturæ fragilitas atque ambitio, ut, non usque adeò Parentum primorum degeneres posterius Paradisum sibi in sua patria plantent, inq; eo aliquam humanitatis suæ Majestatem incomparabili opponere Divinitati consilio contentur stultissimo. Adeò altas potentesque peccati Originalis lues, in fibris hominum radices agit, ut multi gratiâ Dei

Dei ex naturali protervia insuper
habitâ, ipsimet [incertum quo
congrui uti loqvuntur aut condi-
gni jure] cœlum proprio arbitrio
promereri, perque merita sua, ex
adultero Pharisæorum ingenio,
salutem æternam propriis elabo-
rare sibi manibus, studio allabo-
rent pertinacissimo. Scilicet, ne
omnem felicitatis suæ gratiam
DEO ferre acceptam, sed in pro-
priis meritis atque gloriola luxu-
riare etiam, inò Orbem totum in
sui admirationem & amores invi-
tent. Hoc ipsum autem quid ali-
ud, quam Idololatricum illud at-
que virulentum in calice meretri-
cis Babylonicæ vinum est, quo in-
ebriati homines atque gentes sua
merita atque opera bona mirum
quantum deprædicant; CHRISTI
verò Meritum cœlo terraque &
infe-

inferis potentissimum tanquam
exoletum pudendo inter multos
Christianos perit silentio? Pudeat
operarios istos CHRISTI nomi-
nis! Indignus sanè est gratiâ salu-
teque CHRISTI, qui Meritum e-
jus sacratissimum putidis homi-
num meritis constuprat, & profa-
nat. Utinam bonis vacantes ope-
ribus benè de Ecclesiâ mereamur,
meritorumque gloriam in solum
DEUM transcribamus servi in-
utiles Luc. 12. Sed ita justificata jam
pridem est sapientia DEI à filiis ho-
minum operibus manuum
suarum gauden-
tium!

CAPUT XII.

De

CAPITIBUS SEU
CRANIIS OLEIFERIS
IN CRYPTIS KIJOVENSIBUS.

SUMMARIUM.

1. *Non omnia corpora Patrum in Crypta Kijoviensi sunt integra.*
2. *Olei salutiferi historia enarratio.*

I.

NON omnia vitâ defunctorum corpora in Cryptis Kijovien-
sibus incorrupta esse super, testis
est tum ἀλοψία multorum, tum
Πατερικὸν Slavonico-Ruthenum
Nestoris. Sed plurima ibidem ho-
minum cadavera sepulta omninò
in sua resoluta sunt principia, ita,
ut alicubi ossa duntaxat eorum,
aut

aut in modum struis composita,
 aut abjecta confusè jaceant. Inter
 quæ crania quædam suis quæque
 cellulis disposita, incertum cujus
 conditionis hominum, oleum fa-
 nandis, ut ferunt, ægrotantium
 morbis apprimè conveniens per-
 petuo stillant. Oleum hoc Ruthe-
 nis sacrum est. Coeterùm, quia
 mihi, quid hâc de re sentiam, nihil
 quicquam constat, saltem histo-
 riam de craniis istis oleiferis ex Πά-
 τρισι Sclavonico, qua potero in-
 duftriâ, Latinè interpretabor
 atquâ enarrato per-
 spicue.

HIS

HISTORIA

De

CRANIIS OLEIFE-
RIS KIJUVIEN-
SIBUS.

ΕΞ ΠΑΤΕΡΙΚΩ Σclavono Ru-
thenico in Latinum idioma
translata.

PRæter corpora venerabilia, quæ in
Cryptis incorrupta adhuc manent,
extant quedam capita oleifera. Quo-
rum autem ea sint hominum, incerti su-
mus. Nihilominus ea devotorum DEO
cultorum esse capita religione Christia-
na credere necesse est: quandoquidem
nec pelle nec carne vestita, & ossa dun-
taxat omninò arida, exucca, exangui-
aquè sunt; attamen stillant ipsissimam
olei vel unguenti essentiam. Et qui-
dem non simplex oleum est, sed quod

donum ac virtutem sanandi omnes
 morbos exerit in iis, qui sese eo inun-
 gunt veraquè ac religiosa fide sibi vin-
 ejus applicant. Quod si petra Mosi
 baculo percussa, & aquas puras præ-
 ter naturam ex sese emittens Mose
 esse sanctum DEI Virum, olim innu-
 bat. Item, si maxilla asini, quam mo-
 nus Simsonis Nazaræi tractaverat
 quondam puras eodem exemplo aquas
 scaturiens, significabat, donum gratiæ
 DEI esse in Simsone Nazaræo: quan-
 magis capita hæc Crypto-Kijoviensia
 quæ oleum verum præter naturam
 am, (idquè non simplex aut promisc-
 um, sed virtute sanandi morbos præ-
 tum) stillant, gratiæ insignis donum
 toribus illis DEI religiosis, dum vi-
 rent, indultum fuisse cœlitus signifi-
 bunt. Quæ capita quando homin-
 non baculo, nec tantum fortuito ma-
 solâ, sed quasi toto corpore & ani-
 Gu

ipsa tanguntur, tunc sese cum illis
 quodammodo unientes virtute ipsorum
 potiuntur. Quapropter Sanctorum pro-
 cul omni dubio hominum, & ipsa hæc
 quoque miraculosa capita sancta sunt.
 Quemadmodum & antiquiorum DEI
 cultorum reliquie venerabiles Nikolaï
 Mirlekisky, Demetrii oleiferi & alio-
 rum, hujusmodi unguentum seu oleum
 stillant: ita hæc ratione capita sacra se
 sacrorumque esse hominum, palam do-
 cent. Oleum autem hoc sive unguen-
 tum est Mysterium sive signum gratiæ,
 Misericordiæ & Pacis, quæ omnia DE-
 US ipse Patriarchæ NOE per ramum o-
 livæ, quem ipsi columba attulerat, si-
 gnificavit. Eodem oleo Salvator jeju-
 nium quoque insignit, Matt. 6. v. 17.
 Tu, inquit, jejunans oleo caput tu-
 um inunge. Similiter oleum signifi-
 cat prudentiam, Math. 25. v. 4. Vir-
 gines prudentes acceperunt ole-

um in vasis suis cum lampadibus. Et Apostolus S. Johannes : Et hæc, inquit, unctio, quam accepistis à DEO, maneat in vobis. In his igitur omnibus hominibus gratiosis DEVS ipse ostendit, quantopere honoret cultores suos, quando oleum istud sacrum è capitibus ipsorum saluti nostræ manat. Eapropter denuò argumentamur : Quemadmodum oleum Sacrum Reges & Imperatores Regnum aut Imperium auspicientes ungit, lampades accendit, egrotosquè sanat : sic DEUS ipse in Cryptis istis palam nos docet, Cultores istos suos, è quorum craniis oleum manare videmus, accepisse Regnum cælorum, intrasse in regionem lucis, ubi nullus dolor est : ibiquè ceu veræ olive surculi oleum perpetuo stillantes, insiti sunt oleæ illi vivificæ CHRISTO Salvatori, Rom. II. v. 17. cujus nomen oleum exprimit, Cantic. I. v. 3. ubi Eccle-

*Ecclesia CHRISTVM Sponsum suum
 hisce verbis salutat : Oleum effu-
 sum nomen tuum. Eodem argu-
 mento David Rex & Psalmista ipsum
 honorat, Psal. 45. v. 8. Dilexisti justiti-
 am (male vertit Nestor in Παρεκκ^ω
 pro justitia Veritatem) & odisti ini-
 quitatem; propterea unxit te Ò
 DEUS, DEUS tuus oleo lætitiæ.
 Sic & nos unumquemque istorum DEI
 cultorum, è quorum capitibus oleum
 sudare videmus, omnia gratiæ ipso-
 rum dona in unum quasi conferentes,
 iisdem verbis alloquamur : Dilexisti
 Veritatem & odisti iniquitatem : ideò
 unxit te Ò Serve DEI, DEUS tuus oleo
 lætitiæ. Lætitiæ, inquam, ceu libe-
 rante nos à doloribus. Lætitiæ, por-
 rò, tanquam replente nos in terrâ
 gratia & benedictione, in
 cœlis verò gloriâ
 æterna.*

Et hæc est historia de capitibus oleiferis in Cryptis Kijoviensibus ex Πάτερικῶ Rutheno Latinè bonâ fide reddita; jam sequuntur argumenta, quibus Rutheni, capitum sive crania ista meritorum atque sanctitatis possessorum suorum virtute, oleum scaturire saluiferum evincere allaborant.

CAPUT XIII.

De

ARGUMENTIS RUTHENORUM PRO MIRACULO OLEI CRYPTANI.

SUMMARIUM.

1. *Oleum Crypto-Kijoviense panacea.*
2. *Argumentum à conditione cranii generis visumum.*

3. *Græco Ruthenorum religio non est quaestiosa.*
4. *Regum Gallia cura egrotorum.*
5. *Merita hominum mortua, MERITVM CHRISTI vivificum.*
6. *Capita trium Regum, majoribus meritis longè illustriora, nullum stillant oleum.*

I.

MAGNUM est, quod tradit historia. Esse in Cryptis Kijoviensibus quædam hominum ab aliquot seculis ibidem sepultorum capita seu crania, in discis reposita, quorum nomina vetustate aut injuriâ temporum obsoleverent. Et quamvis crania hæc arida, cariosa & exsucca omnino sint, quod *αυτοψία* probat; attamen oleum, Nestore & Archimandrita INNOCENTIO GIZIELO testibus, non aquosum, sed ad instar unguenti paulò spissius, nec

ad fundendum, sed ungvendum commodius, ac virtute sanandi per Roxolaniam celebratissimū, ex iisdem capitibus scaturit. Imò panacæ nomine in Historia Cryptana palam commendatur, atquè adeò miraculosa omnes curandi morbos, dolores acutos mitigandi, membraquè mutila restituendi potestas oleo huic attribuitur. Sanè plus ultrà!

II. Rutheni argumenta tum aliena sequius hâc de re sentientium refutant, tum pro olei istius miraculo propria eaque extraordinaria proponunt. Ad aliena argumenta referunt Rutheni i. argumenta Physica, quæ à conditione Naturæ sumta refutant, scilicet hunc olei salutiferi proventum, non beneficio aut Natura Cranii fieri; quemadmodū enim

ex

ex filice aquam per naturæ Le-
ges nemo excutiet: ita etiam, ex
ossibus aridis & exuccis, si vel mil-
le Crania in mortario contusa tor-
cularis prælo subjicias, oleum ex-
primere, tibi absurdum erit.

III. Evincere tamen instan-
do naturæ factum Adversarii Ru-
thenorum pergunt. (α) Ossa cra-
nii non solida, sed cariola, po-
rosa, facilequè friabilia esse: hinc
fieri, ut crania illa, poris undiqua
versum hiantibus, aërem Cryptæ
effluviis aqueis, nec non pingvio-
ribus cadaverum exhalationibus
turgentem, jamquè tot effluviis
spissiore factum, perpetuè at-
trahant, attractum postea in pel-
vim aut discum, distillent, qui
succus coagulatus speciem tan-
dem olei aut opobalsami refert.

(β) Nihil novi, nec miraculi res

est, oleum illud ægra hominum
 viventium corpora sanare, cum
 ex effluviis corporum in Crypta
 resolutorum exhalet. Atquè ita,
 quia per mutuum Naturæ amo-
 rem, sive *συμπάθειαν* oleum illud
 corpori humano est *ὁμογένεσον* ;
 hinc à simili facilè curatur simile.
 Exempla plurima id confirmant:
 namquè adeps omento humano
 detractus viscera & exta homi-
 num curat: amuletum è pelle hu-
 mana præparatum morbos con-
 tagiosos abigit: sanguis & empla-
 strum sympathicum etiam emi-
 nus vulnera claudit, & quæ ali-
 plura artis Medicæ admirandè
 proferunt. Quam ego instantiam
 esse gravissimam censeo.

IV. Eapropter, cum nec Pa-
 tres Kijovienses in *Πατριάρχῳ* suo
 nec Ruthenorum quispiam ac
 hæ

hæc argumenta respōdeant quicquam, & ego litem hanc facere meam nolo. Decernant eam, qui Cryptas illas salutarunt, & num, præter crania illa oleifera, alia quoquè ossa, scamna, ostia aliaquè lapidea aut lignea aëre humido madeant, tractando ea manibus sensu ipso perceperunt; quod ego quidem in aliis Cryptis ita esse, non una comperi experientia; sed in Kijoviensibus Cryptis hospes sum.

V. Sunt autem, qui Patres Kijovienses fraude agere, capitaquè illa, quæstum ea ex re faciendi gratiâ, oleo perfundere suspicantur; adeoquè fidem historiæ derogant. Ego verò de fide historiæ, quam Lectoris arbitrio relinquo, nihil quicquã sollicitus, rem hancce, obtentu quæstus, fraudi religiosorum
affi-

assignandam esse nego. Quando-
 quidem, cum in regiâ Magni Du-
 catus Lithvaniæ Metropoli VIL-
 NA Ecclesiæ Invar. Augustanæ
 Confessione *γνωίως* addicta Evan-
 gelium prædicarem, occasionem
 non unam, cum Græco-Ruthenis
 religiosis de rebus Fidei atquè Ec-
 clesiæ Christianæ conferendi na-
 ctus impetrataquè à perquam
 Reverendo Cœnobiorum Vil-
 nensis & Coronensis Ordinis S.
 Basilii Præposito, Viroquè in lite-
 ris & Theologia insigniter docto,
 Domino MARTINIANO WO-
 LOSZOWICZ fautore & amico
 meo quondam familiarissimo, fa-
 cra Græco-Ruthenorum publicè
 inspectandi veniâ, nihil quicquam
 illos in laboriosissimis Liturgiis
 suis ad quæstum facere, sed omnia
 ex Lege gratis fieri probè observa-

vi ; secus atquè apud Pontificios fit, ubi Indulgentiæ, Purgatorium, Divorum defunctorum reliquiæ, Altaria, imagines & statuæ &c. ad quæstum prostant, tandemquè teste Mautuano, etiam

Cælum est venale DEUSQUE.

Sed in Ecclesia Ruthenorum nihil ego ad quæstum agi, & ne teruncium quidem postulari à quocquam, (elemosynis ostiariis exceptis) aut conferri vidi. Sacra igitur Græco-Ruthenorum, meo αὐτόπῃ testimonio non sunt quæstuosa, sed religiosa, adeoque Clerus ipsorum ab operis mercenariis quæstuquè Simoniacò planè alienus est.

VI. 2. Proinde Patres Kijovienses, missis è Naturâ depromptis rationibus, ad transcendens Naturam confugiunt argumentum.

Inter

Interrogati enim de miraculi oleiferi causa, dicto citius, merita Patrum emortuorum sanctitatemq; vitæ ante actæ allegant. Horum meritorum virtute fieri, ut homines oleo isto inuncti, aut religiosè utentes, accedente fide, cæci videant, surdi audiant, muti loquantur, ulceribus deformati munden- tur, ex valetudine decumbentes confirmantur, Dæmoniaq; ab obsessis ejiciantur; & quod miraculorum familiam ducit, omne donum perfectum à Patre luminum, capitum istorum possessores, suis apud DEUM meritis atq; deprecationibus obtinere posse indigentibus ipso, docent. Confirmant hoc exemplo Regum Galliaë, qui antiquâ consuetudine certis anni temporibus, variis morbis affectos homines, manuum contactu, pristi-

næ restituunt incolumitati, hæc verba dicentes : Rex te tangit, DEUS te sanat. Quo factò multos curavi ægrotos. Causam hujus sanctiõnis adscribunt hanc : quia Reges Galliarum sunt Reges sacro oleo uncti, cujus unctiõnis virtute salus hominibus miseris confertur. Si ergo contactus profanus sanat morbos, quanto magis contactus oleumquæ sanctõrum DEI servorum.

VII. Hoc autem, quod Græcorum æquè ac Latinorum Pontificiorum Ecclesiam nimium deformat, ferendum nequaquam est sacrilegium, quod omnia DEI dona perfectã, remissionem peccatorum, adeoque justitiam & vitam æternam humanis Divorum suorum meritis attribuunt, plebi quæ imperitæ preces ac **merita** ser-

vorum hominum eâ commen-
 dent instantiâ, ut meriti DOMINI
 NOSTRI JESU CHRISTI, nulla
 in toto Πατριωνῶν faciant mentio-
 nem: & in sanitatis aliorumquē
 donorum collatione non MERI-
 TUM CHRISTI, sed putida homi-
 num merita hominibus applican-
 tur. Ita enim Sylvester KLOSSOW
 Episcopus, Rutheno-Mecislavi-
 ensis, Orszanensis & Mohilovien-
 sis, in sui Πατριωνῶν contracti com-
 pendio lingua Polonica conscri-
 pto, & Kijoviæ Anno M. DC.
 XXXV. edito: item in libro de
 miraculis virtute, intercessionibus
 ac meritis Patrum & Capitum
 Crypto-Kijoviensium patratis pas-
 sim facit, atquē docet. Dum autē
 Episcopi Christiani omnem be-
 neficiorum DEI gloriam meritis
 & sanctitati vitæ humanæ ferunt

acceptam, Merito FILII DEI, tanquam si à dispensatione donorum coelestium ille esset alienus, nullam planè in Cryptis suis assignant; sed, quam cruento admodum funere, amaraque corporis & animæ suæ passione & sibi acquisivit gloriam, & nobis emeruit salutem; CHRISTO abrogant omninò, quicquid illi hac in re excusent, aut limitent: atque ita florentibus in Crypta kijoviensi mortuorum hominum meritis atque mediatione apud DEUM, MERITUM Principis vitæ marcescit sensim & obolescit, tandemque animis hominum evanescit.

VIII. Nos Ecclesiæ primitivæ Apostolico-Catholicæ genuini Filii, Augustanæque Confessione addicti fratres, quoties ad Patrem venire, ac ejus gratiam atque indul-

dulgentiam impetrare volumus,
per CHRISTUM venimus, omniaque à DEO obtinemus. Si
deprecatione pro admissis sceleribus est opus, habemus deprecato-
rem apud DEUM JESUM CHRISTUM justum, cujus solius
obedientia atque Merito justitia
salusque nobis comparata est. Ast
cujus autoritate quaeso, Antoni-
us aut Theodosius Mediatores
salutis atque salutis hominum o-
pitulatores à DEO sunt consti-
tuti? Si enim cum sanctis aeterna
in caelis felicitate frui animus est;
profectò non est in alio quo-
quam salus, nec est aliud salutis
nomen datum hominibus, quam
nomen Domini NOSTRI JESU
CHRISTI, Act. 4. Et hæc Fides
verè Apostolica & Catholica sa-
cratissimum olim CHRISTI
ME-

MERITUM, non autem Merita humana miseris hominibus proponebat semper, atque enixius commendabat, quam quidem nunc faciunt, qui se Canonicae Fidei Christianae possessores, solosque praeter ceteris Catholicos esse, gloriantur: Qui, ne quid soli CHRISTO supersit gloriae, etiam vitae aeternae Meritum mortuis sanctorum operibus acceptum ferunt, illudque rudi applicant plebeculae. Certè olim non erat sic.

IX. Quod Kijovienses ad Borysthenem de oleiferis suorum craniis statuunt, hoc ipsum etiam Colonienses ad Rhenum de aservatis apud se in Templo Cathedrali trium Regum craniis asserere possent. Crania autem illa regia, in Cryptula sua, inquæ

aureis thecis quadratis, à tot seculis reposita, nullum unquam scaturiere oleum; cum tamen miraculorum gratia operibus hominum debetur, Regum illorum seu potius Magorum, qui illustribus longè atquè majoribus operibus, quam multi alii fuere conspicui, corpora l. capita non oleum aut unguentum aliquod, seu balsamum thure, myrrhâ, auro què ipso pretiosius non stillant duntaxat, sed ultro atque in magna copia effundere deberent. Quamvis nunc neq; pro veritate illorum corporum disputare, ne falsitatem impugnare mihi sit animus.

X. Alia ergo indaganda erit causa, cur tria illa *Cassaris*, *Melchioris*, & *Balthasaris* (ita enim ipso rum est *Coloniæ* inscriptio) Regum

gun

gum vel Magorum itidem arida
& exucca capita oleum non su-
dent, neque stillent? Et ea qui-
dem mihi, qui ut supra monui,
Anno 1664. Coloniae Agrippinae
cryptam illam ingressus, omnia-
que cum cura contemplatus sum,
in promptu est: quia Coloniensis
trium Regum crypta, non subtus
sed supra terram, & quidem in-
tra Altare magnum in conclavi
angusto non effossa, sed structa è
lapide polito est. Hinc quia Cry-
ptula illa certis hebdomade die-
bus atque horis, valvis reclusis, i-
ta patet, ut per tenues eosque in-
auratos cancellos eò penetret aër
siccus, eamque fere quotidie per-
meet, nullus ibi humor, nec su-
dor esse & consequenter nec ole-
um ullum stillare potest. Applica,
Lector, & judica.

CAPUT XIV.

De

RUTHENORUM
INGENIO

SUMMARIUM.

1. *Cum Græco-Ruthenis de Fidei Christi-
næ Articulis frustra ex Patribus
disputatur.*
2. *Rutheni Religionis suæ tenaces & co-
stantissimi sunt.*
3. *Sacra Græco-Ruthenorum harmonice*
4. *Ecclesiastes ex memoria concionans Ru-
thenis quibusdam mendax aud*
5. *Sacerdotes Ruthenis Angeli Deiferi.*
6. *Rutheni Christiani Canonici. Sed*
7. *Iconolatrae abominandi ac superstitio-
si.*

I.

Ingenium Russiæ observare mi-
lis magnæ est, qua maximè a-
hibita vix tamen assequi datu-
cu

cum Russi Septentrionales barbariè efferati, exterorum curam finibus, urbibus templisque suis arceant; Meridionales verò seu Borysthenidæ, rerum suarum invidiâ, pectoris sui viscera inspicere vix tandem patiuntur. Quantum tamen tum in itinere Moscovitico perspicere, potissimum verò ex familiari cum Græco-Ruthenis Patribus consuetudine, quorum indultu singulari Vilnæ in Lithuania in templo Spiritus S. atque in Monasterio Ordinis S. Basilii ipsorum Pædo-Baptissimum, nec non cujusdam Viri Scythæ quadragenarii conversi solennem in Ecclesiam ipsorum acceptionem, ejusdemquè publicam per Baptissimum initiationem: circa Liturgiam rationem administrandi sacramentum Coenæ DOMINI-

CÆ: lotionem pedum die Viridium: Copulationem Neogamorum: Horas Canonicas, aliosque Græco-Ruthenorum ritus Ecclesiasticos, αὐτόματι inspectare mihi, nonnullaque alia, instituto cum ipsis non uno colloquio discere ex ipsis licuit, tecum, Lector, benevole, communicare paucis, apud me certo consilio constitui.

II. Produnt autem præ cæteris ingenium ipsorum tam Religio, quam civilium morum quædam admiranda specimina. In religione ipsorum occurrunt. i. *Disputationis de F I D E I dogmatibus incertitudo.* Disputans enim quodam tempore V I L N Æ cum venerabili Domino Abbate suprâ sæpius laudato W O L O S Z C O W I C Z de Processione Spiritus S. cum post
evi-

evictam ex literis sacris Spiritus S.
à. Patre & Filio processionem,
conciliorum quoque Nicæni,
Constantinopolitani, symboli Di-
vi Athanasii, nec non S. Basilii au-
toritatem in testimonium addu-
cerem; ille, objecto falsi crimine,
omnes Græcorum Patrum libros,
Conciliorum decreta adeoque &
Symbolum S. Athanasii, ab Ec-
clesiâ Occidentali, odio Orienta-
lium Græcorum corrupta esse
contendebat, nec se nisi ex ipso-
rum Græco - Ruthenorum libris,
quos solos esse sibi intemeratos,
convinci volebat. Quicquid igitur
illis ex Patribus Græcis in Ger-
maniâ, Gallia aut Anglia editis
objeceris, omnes libros istos de-
dita opera esse corruptos tibi re-
ponet, atquè ita disputationi ca-
tastrophe, silentium erit indigna-

bundum. Idem de reliquis FI-
DEI Articulis conferendo experi-
eris; suspecta enim ipsis Occiden-
talia Latinorum dogmata, librisque
ab ipsis editis fidem habere dedi-
gnantur.

III. 2. Nec minus est stupen-
dus ipsorum Disciplinae Ecclesia-
sticæ rigor atque vigor: ac præci-
pue excommunicatio perempto-
ria sive Bannum majus, quo sacri-
legii, aut alius cujuscumque criminis
magni reus, in facie Ecclesiæ, à
Præsule ritibus ad terrorem com-
positis, excommunicatur publicè
ita, ut, nisi resipuerit maturè, etiam
post mortem Banni illius fulminis
percussus hominis corpus terrâ in-
dignum insepultumque maneat
donec precibus amicorum exora-
tus Præsul excommunicatum re-
um à Banno illo peremptorio pub-
licè

blicè denuo atque solenniter absolverit : quo factò, ab Ecclesia, magnâ tùm doloris ac simul lætitiæ significatione, justa ei demum funebria in Cœmiterio persolvuntur.

IV. 3. RELIGIONIS suæ TENACITAS, atquè constantia ea ipsis est, ut solas Orientales Ecclesias, veras & puritate Apostolicâ gaudentes, se quoquè solos Orthodoxos, solos Christianos ingenuos ; Occidentales verò Ecclesias atquè Christianos spurios atquè impuros esse censeant. Hinc (α.) Ruthenus Ruthenum in itinere salutans non proprio ipsum aut amici nomine, sed superbo admodum PRAWOSLAWNY, id est, Christiani Canonici, sive Orthodoxi celebris titulo compellat. Hinc excrucia centum, occi-
de

de mille Ruthenos, certè vix unus à Religione sua degenerabit: nihil enim durius in humanis rebus est, quàm avitas religiones, quibus quisquè innutritus est, alieno jussu ejurare.

V. Fit quoquè, ut Moscovitæ nostrates, ceu spurium ac profanum Christianorum foetum, suis arceant Templis atquè Monasteriis. Cum quondam forte Lutheranorum vel Pontificiorum quispiam in ipsorum castra transire, sacraquè Ruthenorum amplecti vellet, damnato priore ejus Baptismo, denuo profelytum illum rebaptizabant, qui tamen Ruthenorum Anabaptismus, autoritate Patriarcharum aliquot in Synodo Moscoviensi haud ita pridem abrogatus est; adeoque Lutherani nostri, quos illi Saxones, & Reformati,

mati, quos Calvinianos vocant, ejurare duntaxat pravos sua opinionone errores coguntur: quo facto, precibus, aliisque paucis admodum ceremoniis adhibitis, in Ecclesiæ suæ gremium nullo negotio eos recipiunt, moxquè Orthodoxiæ nomine celebres sive Canonicos appellant. Qua de re ipsorum ΕΥΧΟΛΟΓΙΟΝ, quod Lingvâ Sclavonicâ ΤΡΕΒΝΙΚ dicitur, suo loco legi potest. Deficientes verò ab Ecclesiæ suæ communione diris devotent atq; execrantur. Unde Constantinopolitanos inter & Romanos, quos UNITOS, sive Latino-Ruthenos cum Ecclesia Romana vulgò vocant, internecinum planè tantumquè intercedit odium, ut ne umbram quidem illorum ferre velint. Obviam autem sibi
 .IV
 for-

fortè fortuna facti, Græco-Rutheni Veteres, Schismatici ab Unitis, Uniti verò ab Veteribus Græco-Ruthenis, carnivori Ventres, Romani Papicolæ convitiis reciprocis sese ultro citroquè lacerantes audiunt. Imò apostasiæ Unitorum indignitate exasperati Veteres Græco-Rutheni ferro flammaquè in Latino Ruthenos sæviunt, quod fatalis illa Cosaccorum veteri Orientali Græcæ Ecclesiæ addictorum (quos Uniti & Pontificii per convitium vocant Schismaticos) rebellio Anno CHRISTI M. DC. XLVIII. duce Chmielnicio, contrà Polonos excitata docet: in qua multa Unitorum milia à Cosaccis Schismaticis pedum vicem nactata sunt, qua de re Pastorius, Florus Polonicus Indifferentis, & alii.

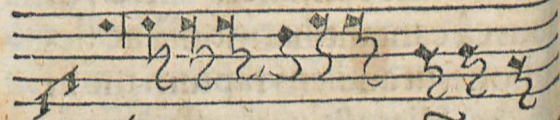
VI. SACRORUM LITURGIAE
 (ita Missam vocant) ELEGANTIA.
 Sanctius longè atquè elegantius
 apud Græco-Ruthenos colitur
 DEUS, quam quidem apud Ro-
 manos. Psalmi enim aliquè sacri
 Patrum Hymni in templis, acci-
 nente lingvâ vernaculâ populo,
 arte Musica, in qua Discantus, Al-
 tus, Tenor & Bassus, harmonia
 suavissima & sonora distinctè au-
 diuntur, quotidie ibi decantantur.
 Intelligit apud eos plebs promi-
 scua, quæ Clerus lingvâ Sclavoni-
 câ vernacula aut canit, aut orat:
 Hinc omnes conjunctis Clero vo-
 cibus eâ cantant harmoniâ ac de-
 votione, ut audiens raptum me in
 Ἱερουσαλὴμ, Hierosolymis esse, primi-
 tivæquè ibi Christianorum Eccle-
 siæ faciem atquè spiritum videre
 mihi viderer, eoquè nomine Fili-
 um

um DEI, sacrorum Ruthenico-
rum simplicitati illachrymando,
ex Symbolo Divorum Ambrosii
& Augustini laudavi, inquires:
*Pleni sunt cæli & terra Majestatis glo-
ria tue!* Apponam hic, quibus Scla-
vi ac Rutheni cantantes utuntur,
notas Musicas:

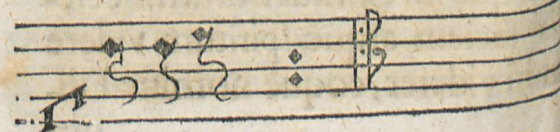
NOTÆ MUSICÆ RUTHENORUM.

СЛАВА ТЕБѢ БЖЕ НАШ

СЛАВА ТЕБѢ БЖЕ НАШ

SANÈ, quando Psalmi atq; Hy-
 mni harmonici in spiritu & ve-
 ritate cantantur, fides piorum in
 amore FILII DEI usque adeò ac-
 cenditur, ut unita ei fidelis anima
 Sponsa, extra se rapta, vitæ æternæ
 delicias sentiat. Cujusmodi har-
 moniâ in Regiomontanis, Danti-
 scanis, aliisque Ecclesiis augustio-
 ribus Cantilenæ ac Motetæ Sacræ
 antiquâ fide ac religione, autore
 Phonasco clarissimo Stobæo, dul-
 cissimè, tam Latino quàm Ger-
 manico idiomate, ac spiritu verè
 devoto, resonant; secus quidem,
 atque hodie Itali atque Galli, ab-
 jectis veterum Musicorum *Orlan-*
di di Lasso, Prætorii, Vulpii, Hammer-
Schmidii paulò tardiore, quem vo-
 cant, tactu gradientibus Motetis,
 quas religiosa Patrum nostrorum
 gravitas atque spiritus verè Θεό-

πνευδ̄ & commendat, novâ & factis quidem levi arte numerisque celerrimis, ita in Ecclesiâ pipiunt aut soluto in luxuriam & concussio cachinno boantes tremunt, ut videre eos aut infanire voce solcantantes existimes haud injuriâ. Quâ vocis lasciviâ devotæ orantium fidelium mentes non impediuntur duntaxat in religione suâ, sed à Vero DEI spiritu atque laudibus impiè avocantur, ut non jam DEO, non CHRISTO gloriosæ ipsius gratiæ, sed Cantor Italico, aut Gallo laus artis Musicæ à vulgo in Ecclesia attribuat. Non odio artis Musicæ, cujus ego studiosissimus cultor, inque omnibus Scholis, quibus Rector præfui quondam, auctor instantissimus fui; sed expertus, desultorianæ Musicorum in certando levitate

tent

tem in Ecclesia fieri solitam damno. Non ferenda igitur est hæc in Ecclesiis Christianis tam vesana Religionis profanatio. Quod si avorum nostrorum ruditas minime probatur; ito, mi Phonasce, ad Græcos, in Dalmatiam, Sclavoniam, Bosniam, Mysiam, Russiam &c. &, quam tu homo levis persusque deque, etiamque rides impie, devotam Ecclesiæ primitivæ in laudibus DEI simplicitatem admirare atque edisce, quæ ignoras. Privatim verò vel ipse met arte Musica tecum concertabo.

VII. CONCIONES Sacræ super Evangelia & Epistolas, aut textus sacri indifferentes in Urbibus Athenorum, perinde atque apud Græcos, non ea tamen frequentia, ad populum habentur. In pagis au-

tem & in oppidis tenuioribus Homiliae Patrum diebus festis atque DOMINICIS præleguntur. Ubi etiam in plebe Ruthenorum & Sclavonum, præsertim qui in finibus Hungariæ superioris agunt, ad veritatis simplicitatem, ut, si Mystra faceret concionem in Ecclesia recitare ex memoria, Rutheni eum mentiri existimarent, adeoque somnia & mendacia sua proponi sibi indignarentur. Si vero ipsis ex libro prælegeris homiliam, omnes te aperto capite, manibusque complicatis, stantes vel bipennibus suis innixi, subindeque suspirantes audient attentissimè.

VIII. Præterea tantâ REVERENTIA sacerdotes suos (Sclavonicè POP dicuntur) colunt, Angelorum vicem eos reverentur, dictoque ipsorum sint audientis

entissimi. Hinc etiam promiscuos sacerdotes, rarò aut nunquam nominibus propriis, semper autem summis ferè Pontificum titulis, Venerabiles, Deiferos, Sanctos, Patres, beatosque semper cernui atque humiles, salutant: ipsorum studia & conciones sunt illis cogitationes DEI. Consensum in aliquâ re, benedictionem: voluntatemque eorum vocant gratiam. Allocuturi Pastores suos, rem suam ita exordiuntur: *Blagoslavyy Oycze*, id est: Benedic mihi, ò Pater! Quæ formula implorandi à Sacerdote felix rerum auspiciam, veteri illi, DOMINE JUBE BENEDICERE, ferè est consentanea. Tanti æstimant Rutheni suos Præsules & Sacerdotes, qui tamen plerumque rudes scientiarum ac inertes, præfertim in Moscovia, sunt; secus ac

quidem apud nos quidam Politici malè feriatu Pastores animarum suarum vocant DOMINOS, quo titulo ipsos tacitè illudunt, eosque habent despiciatui, ignari CHRISTUM omnia hæc opprobria in se transcripturum, atque olim severè vindicaturum.

IX. Quemadmodum autem in rebus humanis Doctore Poëta:

Nihil est ab omni parte beatum:

Ita Ecclesia Græco-Ruthena Orientalis suos quoque eosque damnabiles errores fovet. Mali corvi malum ovum. Theologi Græco Rutheni falso, atque adeo malo nixi principio, solos se Orthodoxiæ nomine celebres atque Canonicos gloriantur Christianos. Namque Salutis æternæ principium atque auctoritatem MERITUM CHRISTI & simul merita Sancto-

Etorum suorum constituunt: Item, præter CHRISTUM, Sanctos quoque in patrocinium invocant, nec datur apud illos ad DEUM accessus, nisi, errore cum Pontificiis communi, per Sanctos emortuos. Homines miseri, dum nimio Patrum studio tenentur, CHRISTUM æternitatis Patrem unicum salutis fontem, atque juratum DEO Mediatorem Psal. 110. in Mundum introductum universum solenniter inauguratum, cumque ab Angelis adoratum, Psal. 97. v. 7. Hebr. 1. v. 6. & laudatum Hiob. 38. v. 7. aut negligunt, aut partito cum Sanctis honore ejus, non toto eum animo colunt, nec cogitant, non esse præter JESUM CHRISTUM aliud honoris, aut salutis nomen Esa. 42. v. 8. Act. 4. ut suprâ monui. Hæc Sanctorum apud Græcos invoca-

tio ex Orationibus Panegyricis, Basilij, Nysseni & Nazianzeni sua traxit initia. Qui Patres, insigni in orando excellentes facundiâ, variis in concionando figuris Rhetoricis usi, jam velut superstites alloquebantur mortuos, jam eorum intercessionem expetebant. Atque ita, quod Patres Græci studio faciebant eloquentiæ, rudioribus postea errandi exemplum præbuit: atque ita nunc errorem hunc in Oriente & Occidente errant strenuè.

X. Accusati verò de sua plusquam barbara Iconolatria excusant eam vehementer, docentque se non colere statuas, sed sacras duntaxat Deiparæ, Apostolorum & sanctorum Patrum imagines, adeoque hæc duo *πεῖρα ψεύδα* principii loco adducunt. α. Solas statuas esse idola. β. Iconolatriam non

non esse idololatriam. Sanè constat ex Scriptoribus Ecclesiasticis, fuisse olim in Ecclesia imagines: sed teste Epiphanio, non alius earundem fuit publicè privatimque usus, quàm Historicus, Ethicus, & Politicus, qui usus mox in abusum adorationis & manifestam degeneravit Idololatriam. Hinc rudis Ruthenorum plebecula nonnisi ad imaginem orant, peccataque sua fufis lacrymis deplorantes imaginem Deiparæ Virginis subinde exosculantur, utque ejus deprecatione veniam apud DEUM consequantur, enixè eam, nec cernunt duntaxat, sed prostrati omnino in terram id precantur. Interea de CHRISTI Merito aut Intercessione altum ibi est silentium. Privatim verò ingressi domum, ante omnia Larem pictum (cujuscunq;

Divorum imagunculam) angulo parietum affixum, sacrae Crucis signo sese munientes, ternis vicibus salutant: quo Lare primùm salutato, postea Patrem Matremque familias ac reliquos inquilinos aut hospites, DEUM eis precatus propitium, demum appellat; quod ipsum domo excedens iterum facit. Imò nec in foro aut plateis visam fortè imagunculam Ruthenus idiota insalutatam præteribit. Qui lethalis Ruthenorum catarthus ab Imperiali Irenes matris cùm Filio Constantino VI. in Oriente regnantis capite profluxit. Hæc enim mulier animi impotens, atq; altera Iesabel superstitiosa, Anno Domini 1566 LXXXVII. in Concilio Nicæno II. quod Oecumenicum VII. alii VIII. fuisse volunt, per suos complices, instando de-

do decretum istud evicit : sacras
imagines non tantum haberi pos-
se ad usum historicum, sed etiam
ex mandato divino necessarias in
templis esse; imò venerandas, o-
sculandas, colendas, & adoran-
das, nec non cereis, suffitu & si-
milibus ceremoniis honorandas.
Quod Græcorum decretum sy-
nodus ab Imperatore Carolo M.
Francofurti ad Mœnum Anno
Christi 1000 ex trecentis E-
piscopis coacta ita refutavit, ut, hi-
storico Imaginum usu approbato,
adoratio, exosculatio, & salutatio
earundem damnaretur, synodus-
que illa Nicæna II. Pseudo syno-
dus declarata, ex Conciliorum
Oecumenicorum dignitate atque
numero VII. eliminaretur. Et hinc
illa Græco-Ruthenarum Ecclesia-
rum deliquia. Nec est, quod Ido-
lola-

Idolatriam usquè ad eò excusent,
namquè ego in Moscovia iter fa-
ciens αὐθόρως comperi, quod ple-
becula Ruthenica eà sit ruditate,
ut imagines vivere, sentire ac re-
sponsa quandoquè petentibus da-
re, persuasissimum habeat. Quod
autem incertum, quo spiritu fiat.

CAPUT XV.

De

ADMIRANDIS RU- THENORUM REBUS.

SUMMARIUM.

1. *Lingua Sclavonica ex matrice Hebraea e-
nata.*
2. *Lingua Sclavonica inter Cardinales Lin-
guas recensenda.*
3. *Eadem est magno terrarum tractu am-
plissima.*
4. *Rutheni Borysthenide docti & humanio-
res, Moscovitæ vero barbari.*
5. *Roxolanorum in universum mutuus &
sincerus inter se affectus.*

I.

INter alia Ruthenorum admiranda, post
 Sacra Ecclesiastica, occurrunt præ cæte-
 ris Linguæ ipsorum Ruthena & Sclavoni-
 ca: quæ inter se Dialecto tanquam filia à
 Matre suâ differunt. Etenim Lingua Scla-
 vonica est mater (derivata ab Origine seu
 Radice sua HEBRÆA) Ruthenicæ, Polo-
 nicæ, Vandalicæ, Moscoviticæ, Bohemi-
 cæ, Croaticæ, Illyricæ, nec non Bulgaro-
 rum Walachorum &c. quæ omnes, è Ma-
 trice Sclavonicâ tanquam à lingua sua
 cardinali, enatæ, filiales dicuntur; inter
 se tamen, ut sunt rerum vicissitudines,
 nonnihil differentes. Nihilominus Bi-
 blia Veteris & Novi Testamenti, nec non
 Rituale sive *ΕΥΧΟΛΟΓΙΟΝ* (Ruthenis
Trebnik dicitur) aliique Libri Sacri pas-
 sim in templis leguntur publicè & priva-
 tim. Mater autem hæc SCLAVONICA à
 prima omnium linguarum radice HE-
 BRÆA palam, ut jam dixi, derivata est.

II. Et hæc sunt duo in Sclavonica
 lingua admiranda. Primum est, quod
 longè lateque per Europam diffusa sit.
 Cogita, quæso Lector, & metire per tot
 gen-

gentes linguæ istius amplitudinem, à Mari Adriatico per Illyricum, Dalmatiam, Traciam, Bulgariam, & nunc regno Astracam à Magno Duce Moscoviæ occupato, ultrà Mare Caspium sese porrigentem. Scande porrò gradus latitudinis ejus in Meridiano ab ipsa Constantinopoli, ubi hæc lingua, & in Aula quidem Imperatoris Turcarum, promiscua est, per tractum Borysthenis, totamque Moscoviam, usque ad Mare Deucaleonium, experieris, videbis, & miraberis, quemadmodum Deus benedictus & gloriosus, tot gentes, tanto Europæ & Asiæ intervallo, ac diversitate inter se dissidentes, sub unitate & linguæ Sclavonicæ, & Fidei Græco-Ruthenicæ congregavit, atque univit, qui nexus, & communio, paucissimis Russorum, qui à Patriarchâ Constantinopolitano secessu facto ad Romanum Pontificem hoc seculo defecere, exceptis, adhuc inter eos durat.

III. Alterum est Mysterium, quod Sclavonica lingua Hebraicè etiam loquitur. Quis mortalium hoc credidisset unquam, Russos & Polonos in sua vernacula

cula hebraizare; qui à lingua illa abhorrent omninò, ut videre Polonum aut Russum Hebræum, a venite toto orbe rarissimam videre meritò dixeris? Ego autem, Biblia Hebræa, cum cura legendo, attonitus mysterio, observavi, idioma Slavono-Polonicum in vocabulis multis, non coactè aut per literarum *metæthem* duntaxat, sed & materialiter (cum Philosophis loquor) in ipsis literis radicalibus, & formaliter quoad sensum eundè vel significationem cognatam, deprehendi; quæ, si Deus vitam concesserit, ex accuratiore Prophetarum lectione (eo usque enim animo voces Slavono-Polonicas inquirendi hæctenus perveni) plura me annotaturum, atque in lucem publicam editurum polliceor. Quod si Harmonia quatuor linguarum Cardinalium, auctore Clarissimo GEORGIO CRUCIGERO, stupenda nobis est; utique, si ex Hebræa matrice minimum ducenta Slavonum & Polonorum vocabula derivavero, non minus erit Lectori linguarum industrio miraculum. Interea aliquot duntaxat voces Slavono-Sarmaticas ex Hebræis

matri-

matricibus, ceu ex communi linguarum fonte, derivabo; & quidem primò vocabula nonnulla, quæ Poloni cum aliis linguis, ex communi omnium linguarum fonte Hebræo derivant, hic paucis præmittam:

VOCABULA COMMUNIA.

מִרְרָה, Myrrha. Polonicè, Myrra.

אֱלֹעִי אֱלֹעִי Aloë. Polon. Aloë.

אֵשׁוּף Hyssopus. Polon. Yssop, vel diminutivè. Ysopek.

שֵׁק Saccus. Sclavonicè Ssak, cauda retis. Polon. nievvod.

סַפִּיר Sapphyrus. Pol. Szafir. & id genus plura alia.

Vocabula singularia Sclavonica & Polonica ex radicibus Hebræis derivata.

אב Latinè Pater: Syriacè, Abba: Arabico-Turcico idiomate, Babam: Polonicum *Bábá*, mulier annosa, Cognatâ significatione.

אֵילִים porticus. Unde Sclavono-Polonicum *ulicá*, platea, & *uliczny ganek*, porticus foras in plateam porrectus. Hinc Lithuanicum verbum

ulam

ulam, ulae, hoc est, deambulo, *ich*
spasire.

נמנ nutrit. Unde Polonicum *mámkâ*,
nutrix.

בוח eructare. Polon. *bucham, wybucham*,
eructo.

בור palleo. Slavonicè *bol*, morbus pal-
lidus, dolor. Unde Adjectivum
Slavon. *bolny*, Polon. *bolesny*, æger
quasi dolorosus.

בווע byffus. Polon. *bisior*.

גלה retexit se. Polonicum inde *gole &*
goly, nudus.

גרה miscuit litem. Unde Polonicum
nomen *ogar*, quod est canis sagax
cum feris litigans.

גלגל rota. Polonis & Slavonibus per
cognatum k, dicitur *Kolo*, Eccles. 12.
v. 6.

גוי gens. Unde Polonicum *gaj*, lucus gen-
tilis seu paganus, quia cum gentili-
bus *gojim*, olim sacrificabant Polo-
ni iidem gentiles in lucis, quos *gáje*
vocabant.

גלה ostium, janua, porta, à radice

גלה attenuavit. Unde Polon.

- cum *dyl, dyle, dylowáne drzwi, wrotá*
 דְּרֹגָה via. Sclavonicè doroha. Polonicè
drogá.
 דְּרוֹר amor, vel patruus. Sclavonicè *Diad.*
 Polonicè *Dziad.* Item à דְּרוֹר venit
 vox *dudy*, hoc est, tibia rusticorum
 utricularis : & *Duda* utricularius :
 item *dudek* upupa, metaphoricè ho-
 mo simplex.
 דָּוִם siluit, obmutuit. Hinc Polonicum
dumá, quasi silens & latens superbia
 הוֹר mons. Sclavonicum *borá.* Poloni-
 cum *gorá.*
 הֶלְלָה infania. Poloni luxuriantes ple-
 rumque ad infaniam hac voce homi-
 nes & bruta incitare solent. Sed for-
 san hoc aliis etiam lingvis commu-
 ne est.
 זְרִיר equus accinctus ad prælium, Prov
 30. v. 31. Polonicè *rzác*, hinnire, *kón*
rza, equus hinnit.
 חָמָה aestuare, ardere. Polon. *komin*, ca-
 minus. Cognatum.
 כַּר hydria. Latinè cadus. Polon. *klodá.*
 כָּרַע incurvavit se Polon. *kurczyl sie*, Ge-
 nes. 49. v. 9. Sclavon. *koricsia.* unde
 Polon.

Polon. *korze sie* : & nomen *pokorá*, hoc est, cernua seu curva humilitas.

לֵבִי Leo immanis. Polon. *Lew*.

לֵב cor. Slav. *Lubo*. Polon. *lubie*, ex corde volo, *lubosc* concupiscentia.

לֵב mensura, lagena. Polon. *lagiew*, quod idem significat.

מֹט motus. Polonicum inde *motam*, fila è fuso ducta ordino. Unde *motowidlo*.

מֹט, circumcisor. Unde Slavono-Tartaricum. Item *matam* circumago, praestigior. *motá*, hoc est, sacerdos circumcidens & simul orans.

מִשָּׁךְ miscuit. Polon. *mieszam* i.e. misceo.

מִשָּׁח unxit. Polon. *mázac*, ungere. Unde nomen *Pomárániec*, unctus, Messias.

מֹמ macula. Unde Polon. *mamie kogo*, fascino.

מְלוּנָה tugurium, Polon. *mlyn*, id est casa molaris.

מָצֵי invenit. Unde Polon. *mácam*, in est, palpando aliquid invenio.

מִשְׁלֵי Proverbia. Polon. & Slavon. *mysti* cogitationes.

נִשְׁק osculatus est. Unde Poloni à Judæis, נִשְׁק acceperunt, ex temerè pronuntiando puerum delicatulum

vocant *Jásiek*, quasi *Johannulus de-*
osculandus.

נָוֵר decora. Polonicè *nowa*, *nowy*,
novus, recens: nam omne novum
est plerumque decorum.

נָשָׂא portavit. Polon. *nosre*, *niose*,
nosic.

בֵּינִי filius. Unde prisca vox Sclavonica
Náno, *nánko*, hoc est Pater filiator,
sive Pater filiorum, cui opponitur
Pater improlis, sive sine filiis.

סָבֵר bajulus. Polonicè *szablá*, acina-
cis, ein *Sebel*/ eò quod è balteo de-
pendens è latere gestetur.

עֲנַק kanak, torques. Unde Polonis
kának, idem significans, nempe
torquem aureum.

פָּתַח & פֶּתַח aperuit. Polonis per
metathesin literarum ת & פ *otwie-*
ram aperio. Item *Pátent* hoc est,
literæ apertæ seu patentes.

פָּשִׁישׁ malleus percutiens. Unde Græ-
cum *πατάω* percutio & Sclavoni-
cum *pátok*, baculus feriens, quo in
Moscovia damnati à iudice publicè
fustigantur

צַנְצָנִים pueri. Polonis *cyconnicy*, *cy-*
connik,

cownik, infantes lactantes, aut pueri per opprobrium quasi mammarii ob mollitiem, aut, quod puerile quidpiam designaverint, dicti.

קלל maledixit. Slavonicè & ex Slavonica matrice Polon. *klac*. Unde nomen קלל *klatwá* Maledictio, execratio vel Excommunicatio Ecclesiastica.

קרע scindere. Polonicè *kráje*. scindo Eccles. 3. v. 7. à radice קרע scidit, rupit.

קרב appropinquavit. Unde Polonis *krewny*, ptopinquus sanguine, sive confanguineus.

קומתו altitudo (statura) ejus. Polon. *cbomato* id est helcium, quod alto equi collo inditur, 1. Reg. 6. v. 20. Cantic. 7. v. 7. à radice קום stetit.

קשר ligavit. Polonicum inde nomen *kosz*, id est corbis plicatus. Item *kászerz*, id est, reticulum colligatum.

רב jurgium, rixa. Hinc Polonicum *rwác sie zkim* & *rwánie*.

רס aspersit. Unde Polonis *rosá*: &

לילה רסטי asperiones noctis, Polonicè *rosa nocna*.

שׂ־רֶ־אָגֶר ager. Unde Polonis verbum radicale *sádzeco*, infero aliquid: & derivativum *sąd*, pomarium, sive ager arboribus fructiferis abundans, quales olim in Palæstina fuisse historia sacra testis. Similes agri hodie in Alsatia, Palatinatu aliisque pluribus in locis extant, si modo hac tantâ bellorum tempestate ibidem adhuc extant.

שׂ־לִטָּן imperium. Unde Arabico-Turcicum SULTAN, hoc est Imperator. E qua matrice enatum est Polonicum *Szoltys*, id est, præfectus rusticorum.

תָּ־מָרֶ־פַּלְמָה palma. Polon. *Tamaryszek*, palma Tamarix seu myrice, eò quod folia tamaricis foliis palmæ fere similia sint.

תָּ־מָרֶ־סֻסְטֵנָה sustentavit, sustinuit. Unde Polonis *Tamá*, agger, seu moles fluctibus objecta: & verbum *támuje*, sustineo aquam aggeribus.

Et hæc sunt, Lector benevole, vocabula Polonica singularia, quorum radices in Sancta Hebræorum lingua hæctenus observavi, numero quinquaginta unum. Unum dico

dico supra numerum quinquagenarium : ut scias , plura mihi in promptu esse : quæ , ut supra dixi , simul atq; me DOMINUS ab exilio ad aliam Ecclesiam revocaverit , & sacris Bibliis excerpta , sub titulo HEBRAISMI SCLAVONO-POLONICI , in usum publicum edere non intermittram.

III. Tertium est, quod Cardinalis hæc Lingua Sclavonica ab initiis suis Dialecto immutabili eadem hætenus permanserit, cum aliæ Linguæ hodie ferè singulo decennio sua patiantur deliquia , seseque in dies magis atque magis expoliant, quod ipsum in idiomate Germanico, Gallico, Polonico à Sclavonâ matre temere degenerante (hæc de re CNAPIUS in præfatione Dictionarij Polonico, Græco Latini multis gravissimè queritur) aliisque Linguis palàm observatur.

V. Rutheni Borysthenidæ MORIBUS elegantiores sunt, utpote, qui in scholâ artibus humanioribus passim fideliter emolliuntur: quare ergà exteros humaniores paulò sunt, eosque benigne habent. Ast Moscovitæ perquam barbari, præter superbiam atque avaritiam sordidam, nec leges humanitatis, nec morum civilitatem norunt. Hinc Legati Magni Ducis Moscoviæ, apud exteros Principes, ob fastum stolidum moresq; sordidos aliis sunt nausea, aliis ludibrium, à plerisque autem porci Russiaci, etiã in faciem audire coguntur. Quo nomine auctor INDIFFERENS Vir Clariss in Floro Polon. in eos gravissimè invehitur. Causa crassi eorum fastus est, quod solos se homines ingenuos ac præ cæteris nationibus generosiores putant, quemadmodum in religione solos se Christianos , eosque orthodoxiæ nomine cælo terraque celeberrimos, cæteras autem Christianorum gentes us profanas averfantur , & à templis suis arcent, qui homines tamen natura servi, nataque Dominis suis mancipia, à superstitione sua, puerorum instar, tenentur captivi.

VI. Et quia Rutheni dantæ sibi suisq; affectum & benevolentiam omnem debere se arbitrantur, hinc inter eos tituli fratrum & sororum, votaue Christi gratiam & amorem spirantia , ultrò citroque comitant. Obviam,
enim

178 DE CRTPTIS KIJOWIENSIBUS.

enim sibi facti hâc sese formulâ affantur : *Boh na pomoc!* id est, Deus te adjuvet ! *Kak tebe xristus mituje ?* Hoc est, num tibi Christus est propitius ? Cui alter , *TAK pomalenu* , sic medioçriter, responderet. Credunt enim CHRISTO sibi propitio, omnia ex animi fluere sententia , qua de re sentiunt rectissimè. Feriis verò Natalium CHRISTI vel Paschalibus , Deum immortalem , quæ gaudia sonant ? quæ gratulationes audiuntur ? quæ oscula, & munera inter eos commeant. Non audies in templis, per plateas & domos Paschali tempore aliud, præterquam salutationem hanc, e.g. *Frater Basili, surrexit CHRISTUS hodie.* Cui alter : *Ita est, serè surrexit CHRISTUS Dominus, mi Frater Artomi.* Utinam nos Germani ab iis, quos civitas nostra in censu barbarorum habet, Charitatis Christianæ discamus sinceritatem.

VII. Sed nec istud in leviori esse miraculorum censeri debet, quod in Russia & in Moscoviæ quidem civitatibus (sedem magni Ducis MOSCOVIA M excipio) nulla fere officina Apothecaria, nullus Chirurgus, nullus denique sit Medicus, qui frequentissimis iisque diuturnis jejuniis emaciatum corpus reficiant, aut attenuatam ipsorum valetudinem corrigant, & tamen nihilominus valetudine utuntur promiscuè prosperrima. Quis que sibi æger & medicus est, piper aut vinum sublimissimum deficienti stomacho medetur. Si convalescunt fortè, felices se prædicant; sin minùs, fato intereunt certissimo. Sed hâc de re Olearius in Itinere Persico, pluribus legi potest.

FINIS

ΑΜΗΝ. Ἡ Ἐυλογία, καὶ ἡ Δόξα, καὶ ἡ Σοφία, ἡ σπουδαία, ἡ εὐχαριστία, καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ ἰσχὺς

ΙΕΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ἑῶς τῆς αἰῶνος τῶν αἰῶνων

ΑΜΗΝ.

